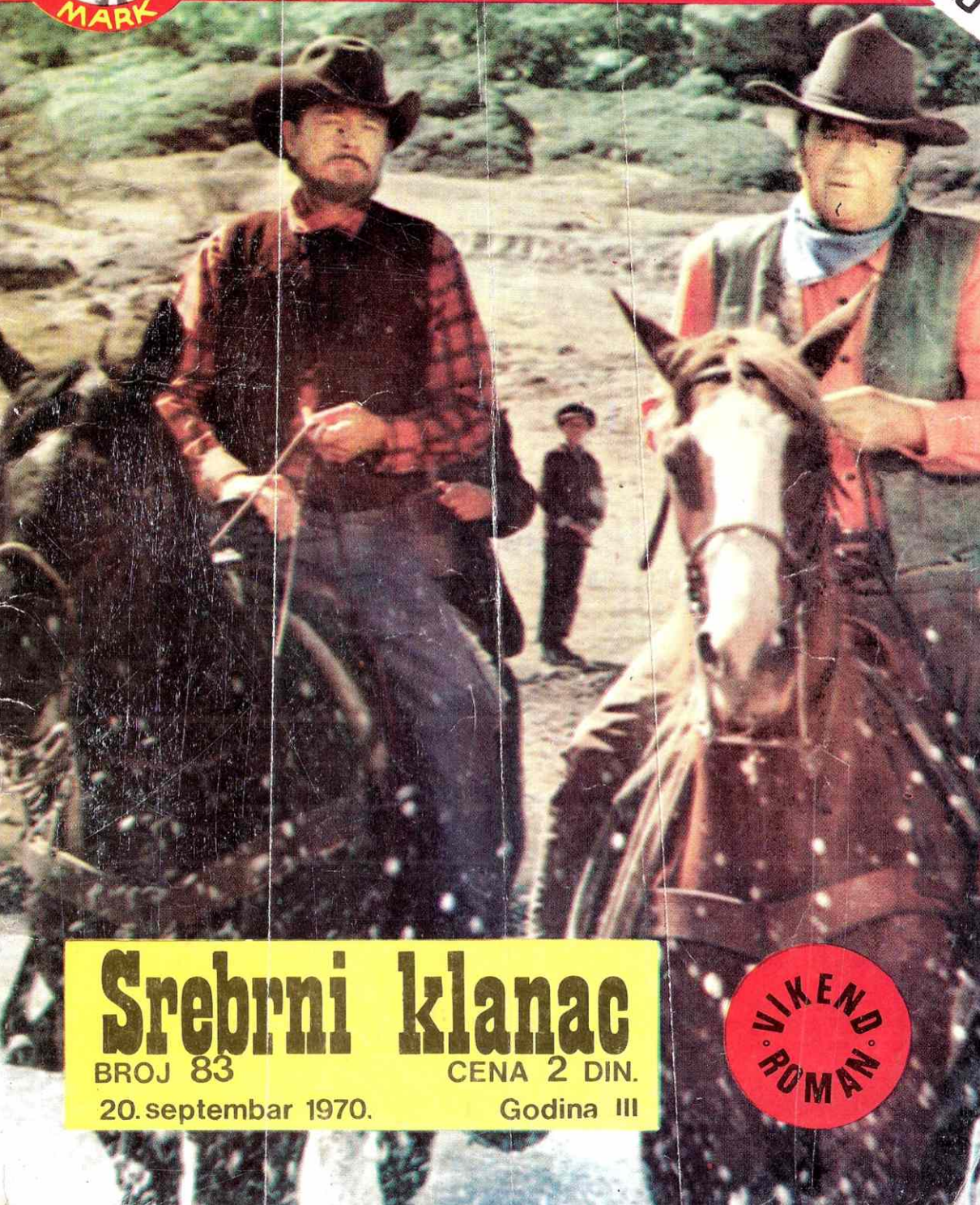

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

Srebrni klanac

BROJ 83

CENA 2 DIN.

20. septembar 1970.

Godina III

Pohlepne bliznakinje

**Deveti broj nove serije
„VIKEND ROMANA”**

**uzbudljive
avanture čuvenog
detektiva**

LARI KENTA

cena pojedine sveske 2 dinara

**PETNAESTI BROJ
STRIPOTEKE „PANORAMA”**

PANORAMA

OD 1. AVGUSTA U NOVOJ OPREMI

SREBRNI KLANAC

Naslov originala:
WILLIAM MARK
SCHÜSE IN SHOSHONE
Copyright by Martin Kelter Verlag 1970

Naslovna strana:
„NEPOBEDIVI”
Distribucija:
„MORAVA-FILM” Beograd

SREBRNI KLANAC

Majk Everet je zastao da ~~uhalo~~ predahne. Zapalio je logorsku vatru nad kojom je visio gvozdeni tronožac. Na čas je zaklonio oči šakom i zagledao se u daleke snežne vrhove planine Smarkand, koji su ličili na kupe šećera pod plavim nebom Kolorada.

Everet je imao četrdeset sedam godina, ali su ga čekinjasti brkovi i progrušana seda kosa činili starijim nego što je bio. Smeđe kožno odelo bilo je prilično pohabano, a plava košulja izbledela i isprana. Sa mršavog, preplanulog lica gledao je par prodornih sivih očiju. Te oči su bile najupadljivije na njemu.

Opasač, koji je nosio preko kaputa, mora da je bio prastar. Isti slučaj bio je i sa koltom. On mora da je poticao iz vremena pionira ili bar secesionističkog rata, ma da bi u to teško moglo da se poveruje. Armija je taj model odbacila kao zastareo. Ne treba zaboraviti da je građanski

rat okončan pre punih sedamnaest godina.

Onaj ko je danas nosio veveri-armstrong kalibra četrdeset četiri morao je biti ili siromašan kao poljski miš ili osobenjački staromodan. Majk Everet iz Kentakija je ovaj revolver imao još od rane mladosti i svega bi se pre odrekao do njega.

Konj pod njim bila je prilično stara raga i jedva ako je vredeo petnaest dolara. Niko ne bi dao više, videvši gotovo ulubljena leđa i umorne oči životinje.

Everet je upravo hteo da zapakuje gvozdeni tronožac, kada je na puteljku ugledao zver.

Bio je to mali grizli. Sivi medved koji je kao odrastao bio najopasnija životinja u tim predelima. Sada, u ovom uzrastu, njegovo meso je predstavljalo izuzetnu poslasticu.

Tako mali grizli se nije usuđivao da kidiše ni na konja ni na čoveka. Išao je lako i graciozno, nipošto kao

medved i nestao u useku između stena. Taj usek Everet do tada nije primetio.

Pri pomisli na oskudan obed, koji je upravo imao, i na sve naredne slične obroke koje će imati ovde u planinama, Everet nije mogao da odoli. Potrčao je prema svom konju, izvukao pušku iz futrole, pričvršćene uz sedlo i pohitao prema useku.

Bio je to čudan kameni usek. Zidovi su bili visoki i gotovo su dosežali do neba, a usek tako uzan da Everet nesvesno zastade.

Od grizlija više nije bilo ni traga.

U useku je bilo gotovo mračno. Čovek iz kentakija je već hteo da se okrene i vrati, kada na levoj strani kamenog zida primeti da se nešto svetluca.

— Ne! — uzviknuo je, prigušujući uzbuđenje. — To ne može biti istina! Srebro!

Opipavao je zid ispruženom rukom. Onda se dogodilo!

Tle kao da se izmaklo pod njim. Sunovratio se u dubini od šest do sedam jardi i zaustavio nad dubokom provalijom, držeći se, ošamućen, za šiljato kamenje.

Provalija je mora biti veoma duboka, jer je još dugo čuo kako se pod njim komadi kamena kotrljaju do dna.

Podigao je glavu i pogledao na gore.

Da, bilo je bar sedam jardi do površine, do sigurnog tla. Ali kako da se popne do gore? Bio je u gotovo beznadežnoj situaciji. Ako se sada pusti i pokuša da skoči do izbočine na drugoj strani provalije, rizikuje život. Jer ako ne doskoči do izbočine, ništa ga više ne može zadržati da se ne sunorvati u duboku provaliju.

Da bar ima pušku uz sebe. Mora biti da mu je ispala kada je propadao. Da mu je sada puška tu, mogao bi da pokuša da pomoću nje dođe do izbočine na suprotnoj strani provalije.

Šta sad? Iako je u ovoj dubokoj provaliji vladala užasna hladnoća, Everet se kupao u znoju.

Da li je izgubljen? Zar više za njega nema spasa?

Napolju na stazi stajao je negov konj. Ako tuda bude prošao neki jahač, sigurno će potražiti čoveka kome ova životinja pripada.

Ali to je bila samo varljiva nada. Ko će u ovoj, od boga zaboravljenoj pustoši, proći sada puteljom?

Mora u svakom slučaju da se sam spase dok ne bude prekasno.

Da pokuša da doskoči do kamene izbočine preko, bila bi čista ludost. Rizik je bio preveliki. Još jednom je pogledao na gore, podigao ruke i skočio.

Gospode, toj e bilo dalje nego što mu se učinilo! Ruke su mu žestoko udarili o ogromno kamenje.

Ispod njega se nalazila zastrašujuća dubina — preko sedam jardi ravnog, glatkog stenja. Neće moći još dugo da izdrži kao živi most razapet između dve strane provalije.

Oprezno je podigao nogu sa podesta i stavio je više. Zatim je to učinio i s drugom nogom. Pošto mu je to uspelo, pokušao je istu operaciju i rukama. Nastavio je tako, a onda ga uhvati paničan strah. Gotovo je promašio kamenu izbočinu, koju je malo pre odozdo video.

Bila je to veoma teška deonica puta, ali je nekako prebrodio.

Nevolje su međutim tek počinjale. Kamenjaci ispuštali se širio na gore tako da je samo uz krajnji napor, i to

hvatajući se, na celom rukom nego vrhovima prstiju uspeo da se popne.

Najzad je bio gore.

Ispravio se i ponovo pogledao zic. Opet svetlucanje. Za trenutak je spustio pogled da sredi misli i video na samoj ivici ambisa svoju pušku.

Nije verovao sopstvenim očima. Trljao ih je s nevericom.

— Srebro! Srebro!

Trgao ga je šum.

Kao ogromna senka nešto se odvoji od kamenog zida.

Grizli!

No to nije bilo mladunče koje je sledio, mali grizli koji ga je i namamio ovamo u ovaj usek, nego veliki medved.

Stajao je uspravljen i strašan i gledao ga svojim podmuklim očima.

„Uleteo sam u klopku!” sinulo mu je u magnovenju. Zar sam se spasao smrti da bih sada bio žrtva ove strašne zveri?

Kao kip medved stajao je na istom mestu. I Everet je stajao kao okamenjen.

Na to medved ispusti čudan glas, koji je ličio na režanje i podiže se na zadnje šape. Čudnim gegajućim koracima približavao se čoveku iz Kentakija.

Everet dokopa pušku. Sigurno je nikada nije tako brzo repetirao i povukao obarač kao sada.

Pucanj u ovom kamenitom useku ličio je na snažnu grmljavinu.

Sivi medved kao da je dobio snažan udarac pesnicom od koga se stresao.

Bio je razjaren. Nagonski, Everet još jednom repetira pušku i povuče obarač.

Klik!

Samo prazno škljocanje metala.

Puška se ukočila!

Everetov položaj u ovom trenutku nije bio ništa bolji nego kada je visio nad provalijom. Gotovo beznadežan.

Još jednom je repetirao i povukao obarač.

Ništa!

Zver se bacila napred na čoveka.

Everet uzmače unazad i zastade pred ivicom provalije. Hitro je okrenuo pušku i u trenutku, kada ga je zver gotovo dograbila šapama, za mahnulo. Kundak se svom žestinom sruči na glavu zveri.

Čulo se samo krckanje drveta i to je bilo sve.

Medved je još uvek bio tu.

Everet je našao vremena da još jednom zamahne puškom i još jednom pogodi medveda na isto mesto.

Životinja je samo malo iskosila glavu, kako je teški kundak ne bi mogao još jednom pogoditi. Ali je zato, umesto po temenu, grizli dobio treći udrac po najosetljivijem mestu, po nosu.

Životinja je počela da uzmiče i posle nekoliko koraka se sručila na tle.

Everet je iskoristio svoju šansu. Pošao je za medvedom i počeo silovito da zamahuje kundakom. Prvi udarac ga je opet pogodio u nos. Nemoćno je klonuo.

Čovek iz Kentakija odbaci pušku i izvuče iz opasača svoj prastari revolver. Ispalio je tri metka jedan za drugim. Dva metka su pogodila medveda u levo oko i prodrila u mozak.

Još jedan trzaj i zver je bila mrtva. Ubio ga je smrtno uplašen čovek.

Majk Everet je stajao kraj mrtve životinje, dok su mu kolena klecala. Kolt mu se još pušio u ruci.

„Treba da napunim oružje!” dobovalo mu je u glavi.

Drhtavim prstima je izvadio metke iz opasača i napunio revolver.

Neko vreme je napregnuto osluškivao.

Mrtva zver mu je svojim džinovskim telom zatvarala izlaz iz useka.

U svakom trenutku mogao je da naiđe treći član medveđe porodice — mužjak. Ubijen grizli bio je naime ženka. Htela je da zaštiti mladunče, koje je čovek pratio. Everet je znao iz priča trapera da se grizli nikada ne udaljava mnogo od svojih jazbina.

„Moram napolje odavde!” rekao je sam sebi. „Odmah! Bez odlaganja! Podigao je pušku i ponovo pogledao gore. Opet ono isto svetlucanje na steni, što je nesumnjivo ukazivalo na to da se tu krije srebrna žila.

Srebro! Mnogo više srebra na ovom malom prostoru, nego što je sedamdeset kopača uspelo u Dakoti tokom celog jednog leta da sakupi.

Prilično dobro se razumevao u ovaj plemeniti metal. Iza tako široke žile, koja se retko viđala spolja, sigurno se nalazi malo dublje petšest puta šira žila. U ovom slučaju se nije radilo o takozvanom listu, tankom površinskom sloju. Bio je čist metal a žila se spolja protezala na pune tri jarde.

Tri pune godine je kao mlad čovek boravio u visokim planinama Kalifornije, sedam godina je kao zreliji krstario kroz Dakotu, Montanu i Nebrasku i ispitivao stotine stena, no nigde nije imao sreće. Nigde nije naišao ni na sličnu žilu.

Džek Halbat je u svoje vreme naišao u Dakoti na malu srebrnu žilu, koja je spolja izgledala jadno i jedva primetno, pa ipak je duboko

u stenama počinjala da se širi i prostire na površini oko tri jarde. Halbat se od toga nije naročito obogatilo, ali mu je ta žila obezbedila bezrižan život.

Ovo ovde, u ovim visokim kamenitim klancima, u useku, na odavno zaboravljenoj stazi, prevazilazilo je sve što je Everet smeo i da sanja.

Iz razmišljanja ga je trgao šum. Ulaz u usek je bio najednom zaklonjen tamnom senkom.

Medved je dolazio.

Everet se osećao nesposobnim za još jednu borbu. U nemoćnom gnevu potrčao je napred u susret nemani. Kada je došao na dve jarde rastojanja sasuo je iznenađenoj životinji pet metaka, jedan za drugim, u glavu.

Kao gromom posećen, srućio se na zemlju i ostao da leži na sred izlaza iz useka.

Tek četvrti metak ga je usmrtio, pogodivši ga u oko. Prva tri su se jednostavno odbila o tvrdu lobanju.

Everet je, ne verujući svojim očima, kao omadijan, piljio u velikog grizlija. Nije mu išlo u glavu. On, koji do tada nikada nije bio u situaciji da se bori sa ovako velikom zveri, pa ni sličnom, uspeo je da usmrti dva velika grizlija.

Bilo mu je jasno da je u ovoj borbi pre svega imao sreće.

Bar što se tiče mužjaka, moment iznenađenja odigrao je odlučujuću ulogu. On uopšte nije došao da se bori, niti je bio razjaren. Nije čak ni znao da se tu krije čovek.

Koliko je grizli medved lukav, snažan i brz, na svu sreću lovac ovog puta nije imao prilike ni da sazna.

A mladunče? Gde li se ono krije? Majku Everetu je sada bila pot-

rebna sva hrabrost da pređe preko džinovskih tela ubijenih životinja. I ovako mrtve delovale su doista zastrašujuće.

Tada je ugledao mladunče grizlija. Nalazilo se na pet jardi od ulaza u kameni usek. Verovatno je ostalo privučeno rzanjem Everetovog konja.

Čovek iz Kentakija je ponovo repetirao pušku. Ovog puta nije bila ukočena. Sledeća dva metka ubila su malu zver i obezbedila lovcu odličnu pečenicu za sledećih nekoliko dana. Ovde gore, blizu snežnih vrhova, meso će moći dosta dugo da se održi.

Stajao je neko vreme ispred kamenog useka, raskoračen, i duboko udisao planinski vazduh. Pluća su ga bolela.

Bilo mu je zlo od propadanja u ambis, od borbe sa dve opasne zveri i od otkrića srebrne žile. Sve se to na jednom pomešalo u njemu i gotovo stvorilo vrtoglavicu.

Pomisao na srebro potisnula je sva druga neprijatna sećanja. Ovo je bilo najuzbudljivijih i najopasnijih pola sata u čitavom njegovom, ne baš kratkom životu.

Spustio se na stablo, koje je oluja oborila, skinuo šešir s glave i obrisao maramicom teme.

Međutim, nije mogao da miruje. Najzad, bilo mu je jasno da put, koji je ovde prekinut na tako neobičan način, neće još dugo moći da nastavi. Ovde je za njega bilo još mnogo posla.

Prvo je uz velike napore dovukao tela dveju odraslih zveri do ivice provalije odrao im kožu i sunovratio ih u dubinu od nekoliko hiljada stopa, kako ne bi namamio druge zveri. To je isto učinio i sa neupotrebljivim delovima malog grizlija. U

hladnim planinskim krajevima medveda koža je ponekad vrednija od zlata.

Odlučio je da velike kože obradi sutradan.

Prvo se dao na posao da zgotovi ukusno pečenje, a ostatak pripremi za čuvanje. I to je bio veoma naporan posao. Kože je odvukao u usek.

Kada je to obavio nije mogao da miruje. Uzeo je dve male baklje koje je uvek nosio u bisagama, zapalio ih i osvetlio stranu useka.

— Srebro! Čisto, jako srebro!

Nije se prevario.

Još sutra u zoru počće s poslom.

Bio je to naporan posao. No, Everet je uskoro mogao da ustanovi da se srebrna žila u drugom sloju više širi i da mu kopanje, koliko god teško bilo, donosi čist dobitak.

Radio je kao u zanosu.

Sreća mu je dakle ipak došla, i to u vreme kada je već prestao da juri za njom, da se bori. Do svoje četrdesete godine tragao je za srebrom, čak bio dugo u takozvanim srebrnim planinama, dirinčio od rane zore do kasno u noć bez ikakvog uspeha.

U doba njegove mladosti vladala je zlatna groznica. Svi su tragali za plemenitim žutim metalom. Posle mnogih pokušaja i ispiranja peska, od koga se mogla podići gotovo cela planina, shvatio je da u ovom poslu nema sreće. Odustao je. Do dobrog zlatonosnog potoka, uostalom, i ne bi mogao da dođe. Sve su to zaposegli veštiji i snalažljiviji ljudi. Posle toga se najezda prenela na srebro. Radio je i na tom poslu zajedno s drugima i za druge, ali do dobitka

ni tu nije došao. O bogatstvu nije bilo ni govora.

Onda je jednog zimskog jutra, gore, u Blek Hilu, sreo pukovnika Hastingsa, koji ga je, vešt i slatkorečiv, uspeo da pridobije za nov posao. Od tada je nekadašnji kopač Everet prokrstario nebrojeno puta planinama, vodeći naseljenike na zapad.

No i tome je došao kraj. Godinu dana unazad Hastings više nije imao nijedan posao za njega. To je bilo i razumljivo, jer su naseljenici prestali da dolaze. Oni malobrojni, koji bi krenuli preko planina, sami su tražili put.

Međutim, Majk Everet nije mogao da se odrekne planina. Zimi je radio u naselju drvoseča, a preko leta se snalazio kao Indijanac, živeći uglavnom od lova i ribolova.

Ponovo je došla zima. Čovek iz Kentakija je došao iz Bruk Foresta i krenuo ka Arapanau, da potraži naselje drvoseča, gde će možda biti nekog posla za njega.

Tako je stigao do ovog useka i naišao na malog grizlija.

Već više od nedelju dana radio je na otkopavanju srebrne žile, kada mu se pijuk slomio. Alatka, koju je uvek nosio sobom, nije bila u najboljem stanju ni kada je počeo da radi. Slomio se na najosetljivijem mestu.

Everet je s mukom oborio široko stablo preko provalije jer u protivnom ne bi mogao da pride kamenom zidu na kome se nalazila srebrna žila.

Levo i desno od žile ovaj uporni žilavi čovek dubio je duboke rupe u steni, a uveče, kada bi se umorio od zamahivanja pijukom, čistio je

metal oštrim nožem, odvajajući ga od kamena. Svaki čas je zavlacio ogrubele ruke u otvor i opipavao srebro. Trebalo ga je samo iskopati, tako, u velikom komadu, a onda kasnije usitnjavati.

Šta sada da čini? Ako bi sada sve napustio i sišao u prvo naselje da nabavi alatke, pretila bi mu velika opasnost da neko pođe za njim. U svom dugom veku kopača doživeo je, čuo i video mnogo što šta što mu je veoma koristilo u ovom trenutku. Osim toga, uopšte nije imao novaca. Alatke su bile veoma skupe. Ako bi na bilo koji način uspeo da slomljenim pijukom izvuče veći grumen srebra i prenese ga u grad na prodaju, opasnost od gramzljivaca bila bi još veća. A takvih ljudi je u ovim krajevima na pretek.

Čovek iz Kentakija je stajao bespomoćan na ulazu u kameni usek i razbijao glavu tražeći rešenje.

U njemu se sve borilo protiv odlaska. Pao mu je na pamet slabašni Džoni Tarpin, koji je gore u planinama Kastera napustio svoje nalazište samo na tri dana, jer je imao strašnu zubobolju, pa je odjahao do lekara.

Kada se vratio, njegova koliba je bila prazna, a svi drugovi, koji su kopali blizu njega, iščezli.

Sa njima je nestalo i sve srebro koje je uspeo dugim radom da sakupi tokom mnogih meseci. Samo je još on, Majk Everet, radio u brdima. Kada se Tarpin iznenada pojavio iza njega sa revolverom u ruci, nije morao ništa da pita. Ni Tarpin nije ništa rekao, samo se okrenuo i naslonio revolver na sopstvenu slepoočnicu.

Ni dan danas mu nije jasno kako je uspeo da istrgne prijatelju revol-

ver iz ruke. Zatim, posle tog nemilog događaja, radili su još nekoliko godina zajedno. No mali Tarpin se više nikada nije ni osmehnuo.

Usamljenom čoveku su sada padale razne stvari na pamet i sećanja na mnoge događaje. Tako mu je na jednom palu na pamet i to šta je čovek radio pre mnogo stoleća, pa i pre hiljadu godina, kako se snalazio i izlvačio srebro iz stene?

To pitanje je doduše glupo, jer pre toliko godina nijednom čoveku nije padalo na pamet da izvlači iz stena svetlucave metale. Oni za njega nisu predstavljali nikakvu vrednost.

Ili šta bi, na primer, učinio Indijanac, ako bi hteo da se dokopa srebra? Ni oni nisu imali metalne pijuke.

Najzad je zaključio da je i ovo pitanje besmisleno, jer ni crvenokošcima nije padalo na pamet da vade plemeniti metal iz stena.

Posle dugog razmišljanja odlučio je da sve napusti. Drugog rešenja nije bilo.

Pokupio je očišćene kože grizlija vezao ih i odjahao.

Sedam dana kasnije naišao je na prvi kamp drvoseča. Odmah je potražio šefa. Dogodilo se nešto nepredviđeno, što je samo potvrdilo da Majk Everet nema sreće. U planinama nikada nije bilo dovoljno goroseča i uvek su radnici bili dobrodošli. Samo je ovaj kamp bio popunjen.

Čovek iz Kentakija morao je da odjaši dalje.

U malom naselju Hariman našao je zaposlenje u pilani. Pošto je radio mesec dana uzeo je zaradu i od-

jahao. Devetnaest milja dalje naišao je na kovača, koji mu je napravio dva pijuka po njegovoj želji. Na radoznala pitanja kovača, šta se ovde u planinama može raditi sa takvim pijucima, Everet je vešto uzvraatio:

— Jašim preko, na zapad, u Flojd planine. Tamo ću napraviti sebi kolibu od kamena.

— Uzmite onda radije neki veći pijuk — savetovao je kovač.

I ovog puta se Everet snašao, objašnjavajući da je on suviše slab za veći, težak pijuk. Sa malim je lakše raditi, mada sporije. Njemu se, uostalom, nikuda ne žuri. Osim toga, lakše je nositi manje alatke na tako dug put.

Majk je bio uveren, da ga kovač smatra ludim, jer sigurno ni jedan normalan čovek ne bi tako malim alatkama gradio kuću.

Zatekao je sve kao što je i ostavio. Otkrio je samo tragove kopita svog sopstvenog konja.

Ni leti nije tuda gotovo niko prolazio, a zimi ni pomena.

Sada je počeo grozničavi rad. Čovek iz Kentakija je zamahivao sa oba pijuka neizmenično, koliko da mi vrhove što duže održi oštrim. Radio je od ranog jutra do kasne večeri.

Svakim danom je svetlucava gro-mada, koju je hteo da izvuče iz stene, bivala veća.

Uskoro je već počeo da razmišlja o tome kako da je transportuje od podnožja do doline.

Novac, koji je dobio za kože grizlija i zarada za mesec dana rada u pilani, bili su utrošeni. Morao je da ponese dosta namirnica i drugih potrepština, kako bi neometano mogao da radi.

U međuvremenu je nekoliko puta bilo snežnih mećava.

Kola do ovog planinskog prolaza ne bi nikako mogla da dođu. Osim toga, nije ni imao novaca da ih kupi.

Nije mu preostalo ništa drugo nego da sam napravi saonice.

Sivac koji je do ovog visokog planinskog prelaza dovukao njega, alatke namirnice i druge potrepštine, sigurno će moći da odvuče i veću srebrnu gromadu nizbrdo.

Bilo mu je potrebno više od nedelju dana da napravi saonice. Od koža dveju životinja, koje je ulovio, načinio je uzde. Posle toga počeo je da tovari svoj plen.

Bilo je to prilično težak tovar, iako žila nije ni izdaleka bila još sasvim iskorišćena. Verovatno u dubini ima još dosta srebra.

Vraćao se po nekoliko puta da još neki komad iskopa iz stene.

Međutim, teret je izgleda sada bio suviše veliki za saonice. Pokrio je srebro čebadima i kožama, kako ga ne bi videli, a, i da se bolje pričvrsti za saonice.

Bilo je divno vedro jutro. Na azurnoplavom nebu blještalo je sunce kada je kopač poslednji put ušao u usek da učini ono što je već stotinu puta učinio, posmatra blještavo srebro, koje je još svetlucalo u otvoru koji je načinio u steni.

Da nije možda mogao da načini još jedne saonice? No ko bi ih vukao? I ove su bile već veoma teško natovarene.

Znao je i da se sve zalihe hrane bile iscrpljene, pijuci istupljeni, a sivac već nekoliko dana bez dobre hrane.

Majk Everet stajao je ispred velikog udubljenja i piljio u srebro.

— Doći ću opet — šaputao je. — Tada ću sve odneti!

Onda se iznenada trgao.

Do ušiju mu je dopro neki čudan zvuk. Nešto najgore što je mogao u ovom trenutku da doživi. To nije bilo režanje medveda, niti skok pume. Ne, mnogo gore.

Topot kopita.

Preciznije rečeno, zvuk koji izaziva kopito kada udari na kamen ispod snega. To nikako nije mogao biti njegov konj, jer on je sada stajao dole upregnut u saonice.

Everet je stajao kao ukopan i napregnuto osluškivao.

Trgao se po drugi put, kada je čuo čoveka kako kašlje. Onda je odjeknuo nečiji dubok glas:

— Hej, Holiok, stani malo. Šta je ono tamo preko? Tamo je neki konj!

— Konj upregnut u natovarene saonice!

Zatim je odjeknuo odgovor:

— Jesi li ti Džeferson malo lukast? Gle, konj, doista!

Topot se približavao.

Everet se lagano okrete. Podišla ga je ledena jeza.

— Gotovo — promrmljao je beznadežno sebi u bradu. — Gotovo u poslednjem trenutku.

Čuo je prodoran vrisak i u njemu dobro poznatu ljudsku pohlepnost.

— Prat! Dolazi ovamo! Srebro!

Bio je to glas čoveka koga su oslovili Holiok.

Everet je stigao do izlaza iz useka. Puška mu je bila kod konja. Međutim najgore od svega bilo je to što mu je opasac sa koltom bio kod saonica. Krajnja lakomislenost!

Čovek iz Kentakija nije ni zakoračio dva koraka kada odjeknuše tri revolverska hica. Pucali su na njega.

I to sva trojica nepoznatih gotovo istovremeno.

Mršavi, upalih obraza Kid Holiok iz Luizijane, Hardi Džeferson iz Santa Fe i tromi Prat iz Vičite.

Kao udaren nevidljivom pesnicom, Everet je bačen u nazad i tu ostao da leži, ranjen, pod okriljem mra-ka koji je vladao u useku.

Iznenada se kao senka ili utvara pojavio ogroman medved. Bio je nekoliko koraka od bandita. Došao je iz stenovitog useka, prošao pored ranjenog Evereta i ustremio se na trojicu razbojnika. Sva trojica su kao po komandi podigli revolvere i pu-
cali.

Međutim, meci kao da nisu prodi-rali dalje od gustog krzna divlje ži-votinje. Grizli je dokopao Prata i povukao ga u sneg, a onda Džeferso-na potkačio šapom i njega bicao na tle. U magnovenju je još jednom za-mahnuo šapom prema Holioku. Ovaj je mirno stajao i pažljivo nišanio medveda u oko.

Zver je u padu uspela da dokopa Holioka i njega povuče u sneg.

Sada su sva trojica ležala kao uha-vaćena kracima džinovskog polipa.

Holiok je nekoliko trenutaka le-žao nepomično, paralisan strahom. Kada je uspeo da se malo pribere, oprezno se oslobodio medvedovih kandži.

Džeferson je bio poluonesvešćen. Njega su, zajedničkim naporima Prat, sav raskrvavljen i Holiok morali da izvlače ispod teškog tela zveri.

— Bežimo odavde! — procedi Prat.
— Medved je došao iz useka.

— Zar nije neki čovek bio na ula-zu? — pitao je Holiok.

— Ne. To nam se samo učinilo. Mora da je bio medved. Ono i liči na medvedu jazbinu. A gde je jedan

tu su i dva, pa i tri medveda. Beži-mo odavde.

— A srebro? — prosikta Holiok, dok su mu oči pohlepno svetlucale.
— Čoveče, možda nije mali komad, možda na sankama ima dosta srebra. Uzećemo ih!

— Koga to?

— Saonice, idiote!

Vinuli su se u sedla i poterali sivca koji je vukao saonice.

Holiok je jahao na čelu. Džeferson je pratio zapregu. Bio je još uvek ošamućen i gotovo visio u sedlu.

Prat, koji je predstavljao začelje, stalno se uplašeno obazirao, grčevito stežući pušku.

Kada je Majk Everet otvorio oči, mrak je već pao. Na nebu su svetlucale prve zvezde.

Čovek iz Kentakija je gledao oko sebe. Šta se to dogodilo? Sećanje mu se veoma sporo vraćalo.

Kada je pokušao da se uspravi, na svoje užasavanje je utvrdio da ne može.

„Ja sam smrtno pogoden!” dobovalo mu je u glavi. „Ona trojica su me ranila ispred moje pećine...”

Saonice su nestale. Oni su ih ukrali. Primetio je krupno telo medveda. Ležalo je na tri jarde od nje-ga.

Spopao ga je ludi, očajan strah.

On će me ubiti kao što sam i ja ubio tri medveda. Čeka, ne napada me odmah, jer ima vremena. Niko mu na svetu ne može oduzeti njegov plen.

U tom trenutku nije Majk Everet davao na svoj život ni probušeni cent. Sa tri metka u telu, pored

grizlija, u visokom planinskom snegu, tu više nije bilo izgleda da mu neko pomogne, uključujući velikog Manitua.

Pomirio se sa sudbinom.

Podigao je pogled prema planinskim lancima i čudio se kako do sada nije našao vremena da osmotri pejzaž. Bio je divan.

Nekoliko trenutaka kasnije izgubio je svest.

Bilo je rano jutro, gotovo praskozorje. Dva jahača išla su uzanom stazom. Jedan je bio veoma visok, oštrih crta, preplanula lica i tamnoplavih očiju. Ispod širokog oboda šešira provirivala je crna kosa. Kaput i pantalone su mu bili od postavljene teleće kože. Preko crvene košulje nosio je žutu maramu. Široki crni opasač mu je bio načinjen od crne bivolje kože, a na obe strane u futrolama visila su dva revolvera kalibra četrdeset pet.

Jahao je dugonogog crnog ždrepcu, u kome bi svaki poznavalac odmah otkrio plemenitu životinju.

Njegov pratilac je bio visok gotovo koliko i on, mršavog lica, izrazito otmenih crta i ledenoplavih očiju. Imao je male, negovane brkove. Bio je odeven u krznom postavljeni kaput i crno odelo po najnovijoj modi. I on je nosio crni šešir širokog oboda. Njegova dva revolvera imala su sjajne poniklovane cevi i drške ukrašene slonovačom.

Čitalac ovih redova mora da je odmah poznao dvojicu jahača, koji su u toku noći grabila visokim planinskim predelima. To su, jasno, bili Vajat Erp, čuveni maršal iz Dodž

Sitija i njegov prijatelj, kockar i strelac Dok Holidej.

Išli su lagano kako bi mogli u mraku bolje da ocene dubinu snega a i da ne bi skrenuli s puta koji se tek nazirao.

Vajat Erp, čovek iz Misurija, jahao je napred. Poznavao je put. Već dva puta je prelazio takozvanu ledenu barijeru visokih planina.

Prelazili su uspon čutke.

Izenada, nepunu milju pred prolaz, maršal zaustavi konja.

Holidej ga stiže.

Pogledom je pratio maršalov prst.

— Tragovi — rekao je maršal preko ramena.

Holidej se malo pridiže u sedlu da bolje vidi, pa onda klimnu glavom.

Vajat kliznu iz sedla, sačeka da i kockar učini isto, pa mu dade uzde svog vranca.

Krenuo je pešice kroz duboki sneg.

Holidej je primetio kako naglo zastaje i izvlači iz opasača svoj bantalajn specijal.

Zatim je nastavio dalje. Skrenuo je s puta i približio se kamenom useku.

Kockar ga je lagano sledio, vodeći konje.

Maršal je uprkos mraku otkrio neobičan trag, trag saonica. Taj trag je vodio preko jedne padine. Iza tragova saonica videli su se otisci kopita nekoliko konja.

Trenutak kasnije pogled mu je pao na ubijenog medveda. Maršal gurnu vrhom čizme krupnu životinju. Ona se, međutim, ne pomače.

Za svaki slučaj maršal je ispalio dva metka na medveda. Pošto se uverio da je mrtav, približio se čoveku. Nagnuo se nad nesrećnog Majka Evereta i ugledao tamnu mrlju kraj njega u snegu.

— Dok, dođite brzo!

— Je li živ? — upitao je Holidej, prilazeći.

— Diše, to jedino znam.

Nekadašnji zubni lekar kleče pored Evereta i nasloni uho na njegove grudi.

— Da, srce mu još kuca, ali slabo — odmah je zaključio.

Maršal pokaza na tamnu mrlju u snegu, koja u zoru nije još imala jasnu boju krvi.

— Medved mora da ga je dobro udesio pre nego što je i sam pao.

Brzo mu je otvorio košulju na grudima. Za trenutak kao da se trgao, a onda rekao prijatelju.

— Čudan neki grizli. Ume da puca.

— Šta to znači, Dok? Mislite da nije medved u pitanju?

Kockar odmahnu glavom:

— Ovaj čovek ima tri metka u telu.

Vajat, koji e bacio kratak pogled na usek u steni, priđe, kleče pored Holideja i procedi kroz zube:

— Beznadežno?

Holidej sleže rezignirano ramenima.

— Ne bih položio ni pola dolara kada bih morao da se kladim za njegov život.

Bez obzira na tu primedbu, pošao je do svog šarca i odvezao torbu od krokodilske kože, koja je bila pričvršćena za sedlo. Vratio se do ranjenika.

Ne podižući pogled, maršal ga upita:

Hoćete li da izvadite metke?

— Moram pokušati.

Vajat nabra čelo i stisnu usne. Nije smatrao da nesrećenik ima bilo kakve nade na spasenje.

Kockar se dade na posao, koji je do sada, u ovoj divljoj zemlji, nebro-

jeno puta obavio. Metak, koji se zario kod ramena, bio je za tili čas u pinceti. Za drugi, koji je Evereta pogodio u bedro, bilo je potrebno duže vremena.

Treći i najopasniji metak nalazio se uz sam vrh srca.

Dok Holidej je skinuo šešir. Nestrljivo je dizao pogled prema istoku. Narandžastožuta svetlost tek se probijala iza planinskih vrhova.

— Još je suviše mračno — procedio je kroz zube.

Maršal je odmahivao glavom.

— On izgleda kao da je mrtav.

— Ali je živ — zaključio kockar.

Sve dok je ovaj nepoznati čovek živ, morao je da pokuša sve.

Ranjenik nije davao znake života. Da Holidej nije tvrdio da mu čuje otkucaje srca, maršal bi ga već odavno smatrao mrtvim.

Konačno se sunce pojavilo na horizontu. Holidej se odmah dade na posao da nekadašnjem kopaču izvadi treći metak iz tela. Bio je to metak koji ga je za dlaku na mestu usmrtio.

Iznenada kroz Everetovo telo prođe trzaj. Pustio je gotovo životinjski krik. Posle toga mu se lice tako izobličilo da je Vajata podišla jeza.

Prenuo ga je Holidejev glas.

— Morate ga držati čvrsto bar još dve-tri sekunde...

I, doista, samo nekoliko sekundi kasnije, istrgnuo je pincetom izobličen komad olova iz tela nesrećnog Evereta.

Ponovo su trzaji, jedan za drugim, protresali ranjenikovo telo.

„Nebesa,” pomisli maršal, „On dolazi k sebi! On je pri svesti! U takvom stanju!”

— Viski! — zatražio je kockar glasom, čisteći ranu.

— Mogu li da ga pustim?

— Sada možete, Vajat.

Maršal skoči na noge, potrča do Holidejevog šarca i izvuče flašu viskija iz bisaga. Bez nje kockar nije polazio na put. Kao, uostalom, ni bez lekarskih instrumenata.

Dok je sipao nekoliko gutljaja ranjeniku u usta.

— Pridržite ga da mu previjem ranu — šapnuo je svom prijatelju.

Majk Everet je ponovo izgubio svest.

Holidej ga je previo i uz maršalovu pomoć preneo u usek.

Ubrzo zatim je maršal otkrio srebro.

— Dok!

Holidej, koji je klečao kraj Evereta, podiže pogled.

— Pogledajte preko, Dok!

— Srebro! — ote se Holideju uzvik.

Čovek iz Misurija klimnu glavom.

— Da i to teška žila.

Odjednom kao da su stvari koje su se ovde odigrale postale jasne.

— On je otkrio žilu, a onda su došli njegovi prijatelji i dokopali se krvavog plena.

— A grizli?

— On mora da se iznenada i neočekivano pojavio i umešao u gužvu. Oni drugi su ga ubili. U svakom slučaju, našeg ranjenika nije ni dotakao.

Dan se polako približavao kraju. Međutim, ranjenik se nije budio iz teške nesvestice.

Oko podne mu je Dok Holidej sipao u usta nekoliko kapi leka i još nekoliko puta mu trljao čelo i slepoočnice.

Vajat je ćutke posmatrao nepomično telo čoveka, koga su položili na svoje pokrivače.

— Zar nije trebalo da ga prepustimo snegu?

— Možda bi to čak bilo bolje za njega. No nije sigurno. Ona dva krika su bila veoma jaka. Srce kao da mu je od čelika.

— Zar gajite neku nadu, Dok?

— Ne mogu da vam odgovorim na to pitanje, maršale. Sami ste jednom rekli da nada mora da se gaji dok u nekom ima daha života. A ovde tog daha ima...

U to čovek iz Kentakija otvori oči.

Svest mu se nije odmah vratila.

Ležao je ispod velikog otvora, koji je sam iskopao. Pred sobom je video konture dvojice ljudi. Jedva ih je nazirao pri slaboj svetlosti, koja je dopirala u usek.

Jedan odmah kleče pored njega.

— Kako vam je, mister?

Everet je hteo da otvori usta, ali nije mogao.

— Nemojte se naprezati — opominjao ga je čovek kraj njega. — Samo ležite mirno.

I Vajat Erp je prišio. Činilo mu se da u ranjenikovom pogledu vidi strah.

— Nemojte brinuti, mister. Ostaćemo uz vas sve dok vam ne bude bolje. Sve dok ne budemo mogli da vas povedemo sobom.

Dakle, to nisu bili banditi!

Neki drugi ljudi. Mora da su ga našli i hoće da ga povedu sobom.

Povedu?

Kuda? Zar sa tri metka u telu? U dolinu?

Ne mogu da ga povedu. To i sami znaju. On će usput umreti.

Sigurno su to znali, samo su hteli da ga umire. Na to jedan od dvojice nepoznatih, onaj što je klečao, izvuče nešto iz džepa. Zveckalo je.

— Nije baš bilo lako osloboditi

vas ovih stvarčica. No, uspeło nam je. Everetove oči se neprivodno razrogačiše.

Oni su mu izvadili metke iz tela? Tri metka? Nije osećao ništa. Ni najmanji bol. Telo kao da nije bilo njegovo, nije ga osećao.

— Zatvorite oči, mister — rekao je Holidej umirujućim glasom. — Ako budete žedni ponovo ih otvorite. To neka bude znak da vam dam malo viskija.

Žed? Ne, nije uopšte osećao žed. U njegovoj duši bilo je samo mesta za beskrajno čuđenje. Onda je ponovo utonuo u mračni svet — u nesvesticu. Nesvestica i duboka noć primili su ga u svoje meko, toplo naručje.

Dva dana je ležao kao mrtvac u useku, a onda je neočekivano otvorio oči.

Bio je sam.

Spopao ga je paničan strah. Osećao se kao da ga neka nevidljiva ručka davi.

Odmah se setio dvojice nepoznatih ljudi. Dakle nisu održali reč. Napustili su ga.

Da mu se to sve samo pričnilo? Da nije možda sanjao?

Ne, da je san, ležao bi napolju u snegu, a ne pokriven u zaklonjenoj pećini.

Pa ipak, možda nije uspeo da poveže kako se sve zbilo?

Gde su ta dvojica?

U to mu je do nosa dopro prijatan miris pečenog mesa.

Odmah zatim čuo se bat koraka.

Bio je to onaj drugi čovek, koji je rekao da će ostati uz njega.

Čim je pogledao Evereta, uzviknuo je:

— Dok! Brzo, dođite ovamo!

Dok? Znači onaj drugi je lekar? Zar je moguće da je od petorice ljudi, koji su za šest meseci projahali ovim krajem, jedan lekar?

Holidej se u tren oka stvori pored maršala.

— On je budan.

— Izgleda tako — uzvratil Dok i kleče pored ranjenika. — Ako se ne varam nanjušio je pečenje.

Uspravili su ga i dali mu da popije lončić tople supe, koju su za njega pripremili. Popio je samo polovinu.

Već i to bilo je pravo čudo.

Devet punih dana ležao je Majk Everet nepomično, a onda su ga njegovi spasioci izneli iz useka na čistinu, na sunce. Sedeo je na pokrivačima, naslonjen na sedlo.

Do tada nije izmenjao sa ovom dvojicom plemenitih ljudi ni jednu jedinu reč.

Oni ga uostalom nisu ništa pitali.

Uopšte, ta dvojica su izgleda po prirodi bili veoma ćutljivi ljudi. Gotovo da i nije čuo da međusobno razgovaraju.

Jedan od njih je upravo nešto poslovaio oko vatre, a onda stavio očišćenog tetreba da se peče, dok je drugi zaneseno čistio oružje.

Lekar se bavio kuvanjem.

A ko bi mogao da bude onaj drugi?

Primitili su njegov pogled. Onaj što je čistio oružje ustade i priđe mu.

— Pucanj vas je probudio, zar ne? Rado bih izbegao pucanje, ali je

četeb sleteo izazivački baš tamo preko na granu.

Everetovo lice se zgrčilo. Bio je to pokušaj da se osmehne.

— Hvala — izgovorio je glasom, koji je i njemu samom zazvučao strano i nepoznato.

Visoki čovek sastavi pušku, čuvenu vinčesterku 77 i dodade:

— Moje ime je Erp. A ono je Dok Holidej.

Everet proguta pljuvačku. Oči su mu sada bile širom otvorene. Erp? Dok Holidej?

Da li je to moguće? Ovaj čovek pred njim je znači čuveni maršal iz Dodž Sitija.

Drugi isto tako čuveni strelac i kockar Dok Holidej?

— Da li je to moguće? — najzad je procedio.

Vajat klimnu potvrdno glavom.

U očima nekadašnjeg kopača kao da je zaiskrilo. Zatim mu je niz lice kliznulo nekoliko suza.

— Vajat Erp... — ponovio je — pa to ne može biti istina... ovaj, ja...

— Ne treba da se napreže — doviknuo je Holidej, potstičući vatru. — Nisam baš za tako dugačak razgovor.

Dugačak razgovor? Pa oni jedva ako su izmenili nekoliko reči. Doista su dva čoveka, koja su mu pritelka u pomoć i spasla život, bili veoma neobični. Najzad, morali su da se razlikuju od drugih, jer su bili najpoznatiji i najslavniji na celom zapadu.

Sve što je duže posmatrao ovu dvojicu ljudi sve je čvršće bivao uveren da pred sobom doista ima poznatog čuvara zakona Vajat Erpa i kockara Holideja.

Kakva je to samo nezamisliva sre-

ća po njega bila što su baš ta dvojica ljudi naišla u najtežim trenucima njegovog života.

To se doista moglo nazvati srećom u nesreći!

— Moje ime je Everet. Majk Everet! Iz Mejfilda u Kentakiju.

Dok Holidej priđe i pogleda ranjenika.

— Pa mislim da znatno bolje izgledate. Znači, uskoro ćemo moći da nastavimo.

Da nastave? Pogled Everetovih očiju kao da potamne. Hoće da nastave, a njega ostave ovde?

Možda ljudi misle da ja ovde živim?

— Ja ne živim ovde, Dok — rekao je oprezno.

— To nismo ni pretpostavljali. Sa medvedima i pumama se baš nije zgodno družiti.

— Kada mislite da nastavite put?

— Onda kada vama, mister Everet, bude dovoljno dobro da vas možemo povesti. Ili biste možda radije ostali ovde?

— Da ostanem ovde? Ne. Za ime neba, nipošto! Zar sa pumama i medvedima, kako ste i sami kazali.

Onda se iznenada setio srebra. Kako je samo mogao da zaboravi na njega? Njegova velika srebrna žila, koju je posle dugog niza godina traganja slučajno otkrio.

Tako je naporno i istrajno radio, a bio je siromašan kao nekad. Još siromašniji.

Nisu ga samo teško ranili, nego mu i pokrali sve što je posedovao.

Nikada neće zaboraviti njihova imena: Holio, Prat, Džeferson. Sva-ki od njih je ispalio po jedan metak u njega.

Najupečatljiviji od svega ostaće mu u sećanju Holiokov glas.

Kako li je to samo ispalo s medvedom? Everet se sećao da je krupna životinja ležala kraj njega u snegu kada se probudio u snegu.

Čovek iz Misurija je zamišljeno posmatrao ranjenikovo lice. Da li se već toliko oporavio da bi moglo da ga pitaju šta se sve ovde odigralo?

Dok Holidej kao da je čitao misli svog prijatelja. Pripalio je cigaretu, odbio nekoliko dimova i upitao ranjenika:

— Tamo unutra, to je vaš rudnik, zar ne?

Everet se sledi. Rudnik srebra je sada bio poznat još dvojici! Ali zar za taj rudnik nisu znali još i Holio, Prati i Džeferson? Zar oni nisu znali da se tu negde krije srebrna žila?

Lagano je oborio glavu.

— Jeste. Ja sam našao žilu. I sve dok ona trojica nisu došli...

Na obrazima su mu se pojavili crveni pečati.

— Ne morate nam sada ništa pričati — rekao mu je maršal. — Nije žurno, i po svemu sudeći, ostaćemo još neko vreme zajedno.

Ne, hteo je sada sve da im kaže. Sada odmah. Bio je uveren da će ga ono, što ga pritiskuje kao mora, ugušiti.

— Bila su trojica. Došli su jednog jutra. Možda u jutro onog dana kada ste me vi našli.

— Dan ranije — ubaci kockar. — Prosto je neverovatno da ste tako dugo ležali ranjeni. Ali ima ljudi koji su veoma otporni i žilavi. Vi očigledno spadate među takve.

— Iznenada su se stvorili ovde pred samim usekom. Holio, Prati i Džeferson.

— Vi im znate imena! — otelo se maršalu uzvik. — To mnogo vredi.

U tom slučaju razbojnicima se šansa da umaknu nekažnjeni smanjuje na polovinu.

Everet odmahnu rukom.

— Ja nemam baš mnogo nade, mister Erp. Mislim na sebe samog i na eventualno hvatanje razbojnika. Jer samo sam jednog od njih video. njegove oči. Bio je to visok čovek, ne baš suviše, nešto malo viši od mene, mršavog upalog lica ispupčenog čela i prodornih očiju. Video sam ga samo za delić sekunde. Bio je to onaj delić sekunde potreban da metak iz njegovog revolvera stigne do mog tela.

Glava mu je ponovo klonula na grudi.

— A medved? — raspitivao se dalje čovek iz Misurija.

Everet sleže ramenima.

— Ne znam. Nisam mogao da čujem kada je nailazio. Bio sam već ranjen.

— Na kandžama smo mu našli komadiće smeđe tkanine. Osim toga, kandže su mu bile i krvave. Možda je uspeo da dokopa nekog od razbojnika.

— Toga se ja ne sećam.

— Možda vam je taj grizli i spasio život, mister Everet. Pretpostavljam da je naišao u istom trenutku kada su razbojnici pucali na vas. On se jednostavno ustremio preko ove čistine i protrčao pored vas, jer vi za njega niste predstavljali ni protivnika ni opasnost. Kažem, verovatno se ustremio na ona tri lupeža i jednog od njih dokopao i to pre nego što je drugom uspeo da zver smrtno rani. Pogodio ga je metkom u oko.

Kad je to čuo, Majk Everet je ispričao spasiocima svoju prilično

uzbudljivu avanturu sa grizli medvedima i to čitavom porodicom.

— Dva velika siva medveda? — rekao je maršal zamišljeno. Imali ste više sreće nego pameti, da se tako izrazim. Izuzetna sreća. Grizli je pre svega brza životinja. Ako bi ste još nekada u životu naišli na tu vrstu medveda, savetujem vam da budete veoma oprezni.

Everet im je dalje pričao kako je uspeo da se izvuče iz provalije, kako je odmah zatim imao okršaj sa porodicom grizlija, kako je silazio u naselje da zaradi novac za alat, prodao kože, dao da mu kovač načini dva pijuka, kako je danima krampao, napravio saonice, natovariv ih teškim grumenjem srebra i kako su tri zločinca, nekoliko trenutaka pre nego što je krenuo natrag u dolinu, pucala na njega i opljačkala ga.

— Kako vam je palo na pamet da se razbojnici imali okršaj sa medvedom i onda ga ubili? — pitao je Everet teško dišući.

— Da nije tako bilo, medved vas ne bi ostavio živog, ni vas ni vaša tri napadača. Sigurno ne bi. Kada su već pucali na vas oni bi sigurno došli i da provere da li su vas dokrajčili — naravno da su za to imali prilike i vremena. Medved ih je sprečio, u to nema sumnje.

Protekla su još tri dana i otporni čovek iz Kentakija se tako oporavio da je sam izašao iz useka na čistinu, kod dvojice prijatelja iz Dodž Siti-ja. Prilazio im je, pomalo hrama-jući.

— Dobro je što hoćete da me povedete sobom — rekao je žustro.

Stalno razmišljam o tome kako to da izvedete. Pešice još ne mogu do doline, a vi imate samo dva konja.

Na to ga maršal uhvati ispod ruke i odvede u stranu.

Everet na svoje bezgranično čuđenje ugleda velike saonice.

— To ste vi istesali?

— Da, nas dvojica.

— Aha! To je dakle bila ona lupa.

Ja sam mislio da to cepate drva za vatru i baš sam se čudio koliko vam to granja treba.

— Mi imamo dosta koža i možemo da vam na saonicama načinimo prilično udoban ležaj. Vidite, površina na kojoj ćete ležati je tako podešena da će vam glava biti prilično visoko. Ni noge vam tokom puta ne mogu da kliznu ni na jednu stranu. Ogradili smo sa svih strana. Nema opasnosti da na bilo koji način kliznete sa saonica.

Everet je zbunjeno odmahivao glavom.

— Pa to je doista majstorski obavljen posao. Nije mi jasno samo kako ste to izveli bez ikakvog alata.

— Bez alata? To uopšte nije tačno, mister. Imali smo vaš alat.

— Moj... Everet protrlja lice. — Ali to nije moguće! Ja sam ga stavio na saonice...

— I verovatno ga niste dovoljno čvrsto vezali. U svakom slučaju, razbojnici su ga usput posejali.

— Gde to?

Maršal pokaza duboko dole.

— Eno tamo na visoravni.

— Zar ste već bili tamo?

Vajat Erp potvrdi.

— Odjahali su prema Bruk Forestu.

Kopačevo lice iznenada posive. Na slepoočnicama su mu se pojavile dve velike žile.

— Dakle u Brok Forest. Onda je moje srebro izgubljeno.

— Zbog čega, mister Everet?

— Jer tamo mogu da ga veoma lako unovče. Endrju Norton i Bili Gordon kupuju plemenite metale u svim količinama. To zna svaki kopač na daleko i na široko. I trojica razbojnika to sigurno znaju. Da su krenuli na sever, putovali bi daleko duže. U tom slučaju bi tek u Denveru ili Bulderu našli nekog otkupljivača.

— U svakom slučaju mi sada znamo na koju stranu su krenuli. To sam morao da utvrdim. Da sam čekao ma i jedan jedini dan, sneg bi zavejao tragove.

Everet nije mogao dovoljno da se načudi spretnosti i promućurnosti svojih spasilaca.

— I vi hoćete da me na saonicama odvućete do doline?

— Da, čim budemo mogli.

— Onda, što se mene tiče, možemo odmah da krenemo — rekao je kopač odlučno.

Maršal upitno pogleda kockara koji je stajao pored konja.

— Šta vi o tome mislite, Dok?

Holidej baci opušak u sneg.

On mora najbolje da zna kako se oseća.

— Osećam se dovoljno snažnim.

U očima čoveka iz Kentakija iznenada kao da se pojavila vatra.

— Moram da ih sledim.

— Zbog srebra? — pitao je maršal.

— Da. A i zbog toga što oni...

— Znaju gde se nalazi vaš rudnik — dopuni Erp kopačevu misao.

Maršalov pogled postao je mračan. Zar su tog čoveka spasli sigurne smrti, proveli toliko vremena negujući ga, zato da bi sada sledio troji-

cu razbojnika i likvidirao ih zbog toga što znaju gde je srebrna žila?

Bila je to ružna pomisao.

Na to Everet nastavi.

— Oni su me napali, opljačkali i pucali na mene kao na besnog psa. Gotovo pola stoleća krstarim ovim krajevima i svuda, gotovo svuda sam zemlju i kamenje prevrtao i lomio, nebrojeno puta zario pijuk u stenu, tragajući uzalud za srebrom.

Sada sam konačno našao žilu koja je mogla da mi omogući da do nečega dođem. U tome su me na najsvirepiji način omela tri lupeža. Oni će ponovo doći kada potroše novac, koji budu dobili za svoj plen. Vraće se po ostatak.

— Ja u to ne verujem, mister. Prvo, uopšte nije sigurno da znaju odakle opljačkano srebro potiče, a drugo, mislim da im je onaj medved ubio svaku volju da još jednom navrate ovamo. Sve mi se čini da ih je grizli dobro udesio. Posle takvog iskustva teško će se neko usuditi da se vraća na isto mesto. Najzad, po svemu sudeći, to su razbojnici koji nisu preterano oduševljeni da danima neumorno kopaju da bi se domogli srebra. Rad za njih nije način na koji se dolazi do novca. To oni sigurno obezbeđuju drugačije na primer, na način na koji su vama oteli srebro.

— To vi tako mislite, mister Erp. No vi možda ne znate privlačnu snagu koje srebro ima.

— Poznajem, kako da ne — uzvрати čovek iz Misurija i pomisli na to da i on svoj novac prilično teško zarađuje. No nipošto nije bilo uživanje kopati metal iz utrobe tvrdih stena, o koje su se gvozdene alatke tupile i lomile. Ipak, sada, kada je najteži deo posla obavljen,

nije više tako teško vaditi dalje srebro.

Smestili su Evereta na saonice i najzad napustili mesto na kome su se nepredviđeno dugo zadržali.

Razbojnicima nije bilo nimalo lako da dovezu saonice do doline.

Tek kada su odmakli oko dvadeset pet milja od mesta zločina, usudili su se da malo bolje pogledaju šta se sve nalazi natovareno na saonicama.

Srebro! Samo srebro!

Kao da su podivljali.

Holiok, koji je među njima predstavljao neku vrstu vođe, odlučio odmah:

— Sa ovim moramo kod Gordona. Samo on prima „vruću” robu.

Džeferson, koji je još uvek osećao bolove posle napada opasnog grizlija procedi kroz zube ljutito:

— Kako to misliš „vruću” robu? Ko može da dokaže da je to vruća roba. To je naše srebro. Mi smo negde gore u planinama našli srebrnu žilu.

Prat se isceri:

— Ovaj mršavko uopšte nije glup.

— Nisam ja nikakav mršavko. Za tebe, bivole jedan, sigurno nisam. Zapamti to, inače ću ti taj debeli trbuh jednog dana napuniti olovom.

Svađa između dvojice kompanjona se nije zaoštravala. Suviše su bili obuzeti srebrnom, odnosno novcem koji će za njega dobiti. Odlučili su da potraže Gordona i krenuli dalje prema jugoistoku, ka dalekom Bruk Fortu.

Iako su tvrdili da nemaju „vruću” robu, podesili su da u grad stignu u smiraj dana, u sumrak.

Na čoveka, koga su ostavili sa tri

metka u telu daleko gore u planinama, nisu mislili ni jedan minut. Šta su oni, uostalom, još imali s njim? Bio je mrtav i više nije mogao da govori. To je bilo najvažnije.

Kid Holiok je znao gde trgovac Gordon stanuje.

— Ja ću da uđem unutra.

— Zašto ti — promrsi Džeferson. Holiok se isceri.

— Onda ćeš ti da ideš unutra i da ispipaš stvar.

— Ja ne shvatam šta tu ima da se ispipava. Idemo sva trojica i gotova stvar.

— Pa da šerif u međuvremenu zavlaci nos u naš tovar na saonicama. Džeferson se počea iza uha.

— Ol rajt. Idi unutra. Ali teško tebi ako samo pomisliš da nas nasa-punjaš.

Holiok ih pogleda prezrivo, gotovo sažaljivo.

— Ako nemaš drugih briga, onda je sve u najboljem redu. Sigurno se osećaš bolje. Ja sam, naime, čuo da čovek koga udesi grizli medved mora da računa s time da će dobiti sivu kugu.

Hari Džeferson je tako strašno prebledeo, da su to njegova dva prijatelja videla uprkos mraku.

Takozvana siva kuga bila je tako ozloglašena bolest, da se svakom dizala kosa na glavi samo pri pomenu njenog imena. Prvi simptomi su bili kočenje udova, a docnije zahvatala čak i mozak.

Džefersonova desnica nesvesno pođe prema opasaču. No, Holiok je već držao svoj revolver na gotovs.

— Ja te uopšte ne razumem, Džeferson. Znaš i sam da sam znatno brži od tebe. Uprkos tome, dovoljno si glup da stalno izazivaš sudbinu, potežući kolt na mene.

— Jednog dana ćeš ležati na zemlji pred mojim nogama — siktao je mršavko.

— To je tvoj večiti san, koji se nikada neće ostvariti!

Holiok vrati revolver u opasač. Lagano se okrenuo prema Pratu.

— Ti u svakom slučaju ostaješ ovde uz saonice Džems. Ako ova šušta opet bude nešto pokušala, tresni ga jednostavno po nosu.

— Gubi se! — uzvinkuo je Džeferson, kipteći od besa. — Inače ću da pokušam sreću još jednom i to danas!

„Samo ti pričaj”, mislio je Holiok u sebi. „Ja sam ubio medveda samo zbog toga što si mi bio potreban na dugom putu kao vučna snaga. Srebro je moje! Biće samo moje! Novac koji za njega budemo dobili samo je moj!

Već odavno se bavio takvim mislima. Sada, kada se nalazio ispred kuće trgovca Gordona, još bio odlučniji u nameri da sprovede ono što je naumio.

Oni moraju da nestanu sa lica zemlje. Mršavko će biti prvi, odmah čim dobije novac za srebro.

Stari Gordon je bio pravi lisac. Nije tako lako upadao u klopku.

Kada su saonice dovučene u njegovo dvorište, izašao je na vrata u sobnim cipelama.

— Koliko je toga?

— Nismo još izmerili, mister Gordon.

Kopači koji ne znaju koliko im je teška roba!

Tu mora da nešto nije u redu.

— Sidite već jednom i sami po-

gledajte robu! — pozivao ga je Džeferson.

— Moram prvo da obujem čizme.

Holiok i Prat odmeriše trgovca gnevno.

Ovaj samo procedi:

— Koliko tražite?

— Šta? — upita sada Džeferson, koji je, uprkos očiglednom negodovanju svojih prijatelja, uzeo na sebe ulogu prodavca. — Ah, da, dve hiljade...

Trgovac se uhvati za glavu:

— Dve hiljade dolara! Jeste li vi poludeli? Kada bi cele soanice bile pretovarene čistim srebrom, ne bi moglo da iznese toliko.

— I jesu pretovarene čistim srebrom — uzvрати Džeferson ledeno.

— Pune? To je isključeno.

— Obucite konačno vaše čizme i uverite se sami.

— Do đavola, gde ste samo mogli da nađete tako veliku žilu?

— Naša stvar, Gordon. Hodite, sneg nam se topi pod čizmama.

— Pustite, već sam prehladen — odmahnuo je Gordon rukom.

Na to se Džeferson brecnu na trgovca.

— O kej, prokleti zelenašu! Ovog puta ste sami sebi izmakli pokrivač. Idemo kod Nortona.

Gordon odmah, bez oklevanja, zakorači u dvorište pokriveno snegom. Prišao je tapkajući u sobnim cipelama, zadigao kožu kojom je tovar na saonicama bio pokriven i počeo da opipava.

— Da zapalim šibicu? — pitao je Holiok.

— Nije potrebno — odgovorio je umesto trgovca Džeferson. — Mister Gordon je stručnjak, a stručnjaci osećaju robu.

Stari trgovac obiđe saonice sa svih strana. Onda je prišao Džefersonu.

— Ovo ćemo brzo obaviti. Devet stotina!

Mršavko prsnu u grohotan smeh.

— Hajde, Džems, otvaraj kapiju. Ovde samo gubimo vreme!

— Dvanaest!

— Sam rekao dve hiljade i pri tome ostajem. Hajde, Džems, šta čekaš? Otvaraj kapiju!

Trgovac je žmirkajući posmatrao razbojnike.

— Petnaest, to je moja poslednja reč!

— Džems! — grmeo je Džeferson.

Kapija se najzad otvorila i sivač počeo da vuče teško natovarene saonice.

Gordon se gotovo zagrcnu izgovorivši:

— Sedamnaest i ni centa više!

Džeferson se osmehnu:

— Recimo osamnaest. Onda bih još mogao da budem velikodušan.

— Neka vas đavo nosi!

— Ol rajt — Džems zatvori kapiju. — Mister Gordon je postao razuman.

Banditi su prodali opljačkano srebro za hiljadu osam stotina dolara. Vredelo je bar još jednom toliko.

U trgovčevom dvorištu su odmah ostavili i saonice, a za kože, kojim je plen bio pokriven, dobili su još tri-deset dolara.

— Ako uzmete i konja i saonice, to bi iznelo ukupno hiljadu devetstotina, mister Gordon.

Stari trgovac je pristao na to, jer nije bio poznavalac konja i smatrao je da je napravio odličan posao.

Na konju je jasno izgubio par dolara, ali je to bila sitnica u poređenju sa zaradom koju će mu doneti

srebro. Prodaće ga nekoliko puta skuplje.

Bila su mu potrebna dva cela dana dok je razgledao, srebro premerio ga i smestio u trezor.

— To je najčistije i najteže srebro! — uzviknuo je, mereći svoje jevtino stečeno blago. Ovo je bio najbolji posao koji sam ikada u životu napravio!

Međutim, to nipošto nije bio dobar posao. Naprotiv.

Četrnaest dana kasnije posetio ga je visok čovek preplanula lica i raspitivao se o trojici razbojnika koji su gore u planinama ustrelili čoveka i opljačkali mu rudu do koje je došao, mukotrpno kopajući danima u svom rudniku.

Gordon oseti kako ga podilazi ledena jeza od straha.

Šta sad to znači? Zar su ona trojica bili razbojnici i ubice?

Uostalom i sam je nešto slično pomišljao! Uvek je bivalo tako. Kad god pomisli da je napravio dobar posao i dobro namagarčio svog partnera, nešto je moralo posle toga da iskrсне.

Neprijatno u svakom slučaju.

Međutim, starom Gordonu nije padalo na pamet da odustane. Naprotiv, neće vratiti ni jedan jedini gram plemenitog metala.

Odmahivao je glavom.

— Veoma mi je žao, mister. Kod mene nije niko navraćao ko prodaje srebro.

Stranac se za trenutak zamisli, a onda izvuče iz džepa dugačku crnu cigaru.

— Onda ću morati da tražim dalje.

— Žao mi je mister — ponovi Gordon još jednom.

Stranac je već bio na vratima, kada se naglo okrenuo i upitao:

— Nadam se da niste suviše platili. Četiri hiljade bi možda bila približna cena.

— Šta vam pada na pamet! Zar mislite da sam toliko glup...

Gordon prekide u pola reči. Plamenom crvenilo oblilo je njegovo debelo lukavo lice.

— Šta hoćete vi od mene, čoveče? Ja sam vam već rekao da o toj stvari ne znam ništa. Ko ste vi uopšte, mister?

— Erp — uzvрати stranac mirno. — Vajat Erp, ako nemate ništa protiv.

Vajat Erp! Starog trgovca ponovo obuze jeza. Zar je ovaj čovek slavni maršal Vajat Erp iz Dodž Sitija? On je dakle za petama trojice razbojnika. Onda su oni sigurno izgubljeni.

Uostalom, zašto mora on da veruje u sve to?

— Ja vas ne razumem, mister Erp. Šta ja imam sa tim razbojnicima? Vi ste rekli da su oni ukrali srebro...

— To ja nisam pomenuo, mister Gordon — rekao je čovek iz Misurija mirno.

— Zar upravo niste...

— Rekao sam da su ustrelili čoveka i da su se dočepali rude, koju je mukotrpnim radom iskopao u svom rudniku. Srebro ste vi pomenuli.

Stari trgovac je zbunjeno gledao u čoveka iz Misurija. Prokletstvo, kako je samo mogao tako da istrči! Neka ga đavo nosi! Mora odmah da ispravi grešku.

— A kavih rudnika ima ovde u planinama?

— Dozvolite, ali ovde je nalaženo i zlato i srebro...

— Da ali...

Vajatu je sve ovo trajalo već suviše dugo. Naglo je promenio ton i rekao trgovcu glasom, u kome se nedvosmisleno osećala pretnja:

— Ja se nadam da vi ne nameravate da me vučete za nos, Gordon. Gde je srebro?

— Ali, mister Erp, ja moram... Vajat ga dokopa za grudi i podiže sa stolice.

— Ako mi sad odmah ne odgovorite istinu, imaćete prilike da me bolje upoznate. Zar uobražavate da ću vam ja dozvoliti da me pravite budalom i vučete me za nos? Ona tri razbojnika su vam prodala srebro. Ja od vas hoću da saznam samo jednu jedinu stvar, a to je gde se ono sada nalazi?

Gordon obori glavu:

— Ja to ne znam.

— Znači, vi imate nameru da petljate zajedno sa razbojnicima?

Šta vam pada na pamet, mister Erp? — branio se Gordon. — Ja, konačno, nisam ni znao...

Sporedna vrata su se otvorila. Na njim je stajao Dok Holidej. Rekao je samo:

— Konj je ovde, a i saonice takođe.

Maršal klimnu glavom.

— Hvala vam, Dok.

Gordon je gledao zbunjeno čas jednog čas drugog.

— Šta se ovde zbiva? — procedio je kroz zube.

— Ja sam zamolio Doka Holideja da pogleda gde se nalazi sivač, koga su razbojnici zajedno sa saonicama ukrali. Kao što sam saznao i konj i saonice su ovde. Dakle, gde je srebro?

Gordon je drhtao celim telom.

— Ja... ja sam ga... prodao.

— Kome? — upitao je maršal hitro.

— Kome? Ali slušajte ja ne mogu...

— Ja hoću da znam kome ste prodali ukradeno srebro, Gordon. Nemojte da to pitanje ponavljam nekoliko puta.

Trgovac se smlavljen sruči u stolicu.

— Nije još prodato. U pregovori-
ma sam sa dvojicom otkupljivača u Denveru i sa jednim rančerom.

— Rančerom? — iznenadio se maršal. — Šta li će jedan odgajivač stoke sa tolikim srebrom?

— On nije običan rančer — uzvratila Gordon tiho. — Frederik Astor je truli bogataš, koji sebi može da dozvoli da u svojoj kući preradi kilograme srebra ako želi. Ima nameru da dà sobu svoje kćeri ukra-
siti brojnim predmetima od srebra.

— Frederik Astor — ponovi maršal. — Da to bi na njega moglo da liči. Neka svoju sobu i celu kuću ukrašava čime god hoće. Međutim, ovim srebrom neće moći. A sada slušajte. Uveren sam da ste bili dovoljno prepredeni da onim razbojnicima date smešno malu sumu za opijackano srebro.

— Tri hiljade.

— U toliko gore po vas. Nastavite pregovore sa onom dvojicom prekupaca iz Denvera. Mister Everet, pravi vlasnik srebra, dobiće tri hiljade dolara. Šta preko toga zaradite vaše je!

Trgovac poskoči sa stolice.

— Tri hiljade! I šta preko toga mogu da dobijem? Tričavih hiljadu dolara i to jedva!

— Vaša stvar, mister Gordon.

Maršal je bio uveren da će trgovac izvući mnogo više, jer srebro je bilo na velikoj ceni. Konačno,

Gordon ga je kupio od proizvođača i bio prvi posrednik. Taj prvi posrednik uvek najbolje prolazi, jer kupuje najjeftinije. Već prvi prekupci, veliki trgovci u gradovima kao što je Denver, na primer, plaćaju za srebro realnu cenu. To znači da će Gordon dobro zaraditi, uprkos svemu. Naravno, ne više onoliko koliko bi zaradio, da se Vajat Erp nije pojavio.

To je najzad bilo uređeno. Gordona su dva prijatelja iz Dodž Sitanja saterala u tesnac i iznudila mu obećanje da će srebro prodati čak i ne znajući ko je kopač i vlasnik.

Everet, koga su živog i zdravog dopremili u grad, ležao je u Nord hotelu na udobnoj postelji. Maršal je došao i obavestio ga o ishodu posete trgovcu Gordonu. Ranjenika obli-
rumen.

Poslendjih dana počela je da mu se vraća nada da će ponovo ozdraviti.

— Vi mislite da on uopšte ne zna odakle srebro dolazi?

— Ne, on to sigurno ne sluti. Ja sam mu, doduše, pomenuo vaše ime, ali ništa dalje od toga.

— Znači ja bih mogao u koliko ozdravim da opet krenem u brda i nastavim...

— Sigurno ćete ozdraviti u to nema sumnje — ohrabrivao ga je kockar i položio na pokrivač pet stotina dolara u papirnim novčanicama.

Siromašni čovek pogleda novac trže se.

— Šta je sad to?

— To je predujam od one tri hiljade dolara.

— Ali, mister Holidej, trgovac nije prodao još ni jedan jedini gram srebra.

— Nije važno. Ja sam mu samo rekao da je vlasniku toliki predujam dovoljan...

Dok je kopač iznenađeno piljio u novac, maršal je razmišljao kako je Holidej uspeo da izvuče taj novac od Gordona. Učinio je to neverovatno vešto. Gordon je jasno počeo da vrda i da tvrdi da je svako mogao doći kod njega i tvrditi da je Vajat Erp. Kockar je na to pošao prema vratima i predložio kao najpoštenije rešenje da otrči po mesnog šerifa, sve mu objasni i da se cela stvar obavi u prisustvu čuvara zakona. To je prekratilo priču. Gordon je odmah pristao da dâ predujam.

Prijatelji iz Dodž Sitija stajali su kraj Everetove postelje. Kopačevo lice bilo je ozareno.

— Sada ćete moći da izađete sami na kraj. Otvoren vam je konto u Kolorado banci. Gordon će vam ostatak novca uplatiti na taj konto i neće na taj način nikada saznati kome novac pripada. Mi na žalost moramo dalje.

Na to se kopač naglo uspravi i iskrivi lice od bola. Morao je ponovo da se zavalj u jastuke.

— Vi krećete dalje? Ne mislite valjda ozbiljno da sam ja takva propalica i da ću dozvoliti da tek tako odete? Naravno da ću sve podeliti sa vama. Sutra, kada se budem osećao malo bolje, otići ću u banku i podeliti konto na tri jednaka dela. Erp, Holidej i Everet. I još nešto, gospodo! Sve što stari Majk Everet ikada bude izvukao iz svog rudnika biće podeljeno na isti način. Ništa drugo neću prihvatiti, ne dolazi u obzir.

— Ali to je besmislica — branio se maršal, kome nije bilo ništa neprijatnije od poklona i zahvaljivanja,

iako nije bio bogat, da odbija takvu ponudu. — Kako mi možemo da delimo sa vama, a vi ste uložili toliki rad i zbog tog srebra trpeli takve bolove, izlagali se opasnostima. Ne, nipošto. To je vaš novac, vaše srebro i vaš rudnik. Učinite onako kako sam vam savetovao. Što je pre moguće otidite u Denver i ozakonite svoj rudnik.

Pozdravili su se sa Everetom, ne dopustivši mu da im bilo šta još predloži i ponudi.

Sledećeg jutra, kada su hteli da napuste grad, iz banke je dotrčao činovnik.

— Mister Erp! Helo, mister Erp! Na vašem zajedničkom kontu sa Dokom Holidejem se nalazi hiljadu pet stotina dolara. Evo izvoda!

Uporni kopač nije hteo da dozvoli da njegovi spasioci odu iz grada, a da on pre toga ne sprovede ono što je naumio. Ustao je i uredio stvar u banci.

— Onda vi baš dobro stojite — odmahnuo je maršal glavom i predao komad hartije Holideju. — Olaj, Dok, tu se ništa ne može izmeniti. Izgleda da nećemo moći da izbegnemo da još češće prolazimo ovuda kroz Kolorado.

Kada su već odmakli nekoliko milja od grada, Holidej pripali cigaretu i zagledavši se u plavičasti dim reče:

— Mi smo na putu za Dodž Siti, zar ne?

— Uvek smo na putu za Dodž. No ovom prilikom su nam se na tom putu isprečila tri džentlmena: Holio, Prat i Džeferson!

☆

Denver je bio obasjan blistavim zimskim suncem.

U širokoj glavnoj ulici bilo je

izuzetno živo. Tako je uvek bivalo subotom. Teške kočije, u koje su bila upregnuta četiri konja, kotrnjale su se ulicom, a i male dvokolice, kola s arnjevima a poštanske kočije. Jednom reči, vrilo je kao u košnici.

Ispred bezbrojnih krčmi stajali su konji, a dečaci su zaradivali po koji cent džeparca trljajući životinje gužvama slame. Bilo je to nekorisno, ali je prijalo životinjama koje su satima strpljivo čekale svoje gospodare. Dečaci su na taj način zaradili po koji novčić za privlačne šećerleme.

Dva jahača, koja su stigla iz planina, bila su sigurna da su se razbojnici uputili u ovaj prometan veliki grad.

Najzad, imali su dosta novaca koji je trebalo profućkati. Novac ih je svrbeo u džepovima. Po tome su bili slični razbojnicima i ostalom šljahu na stevu. Svima, koji su na lak i nepošten način došli do novca.

Holiok je u nekoliko navrata pokušao da nagovori svoje prijatelje da nastave put dalje severno prema Eldori, kockarskom gradu u kome se za kockarskim stolovima novac mogao lako udvostručiti, pa i utrostručiti. Međutim, nije imao sreće. Prat i Džeferson se nisu dali nagovoriti. Uostalom, na kraju je i on pristao da što pre odjaše u Denver, gde će moći da se bave mnogim prijatnim stvarima. Bez obzira na zajedničku želju, posle kraćeg prepiranja, da se ide u Denever, Holiok ipak nije prišto odustao od namere da svoje prijatelje olakša za deo novca koji im je deobom pripao.

Svakako će i u Denveru imati prilike da ih „oplevi“. Možda će mu čak biti i jednostavnije nego u sred sa-

vane. Prat je bio opasan ubojica, a Džeferson neverovatno budan i oprezan. Prema tome, ne bi mu baš bilo nimalo lako da im otme novac.

Smestili su se u Brestonov pansion i odmah krenuli da isperu grla.

Na Holiokovo veliko razočaranje odmah su se izgubili u metežu i ponovo sreli tek kasno u noć, kada su se pijani teturajući vraćali u pansion.

Pošto je svaki od njih imao svoju sobu, Holioku nije bilo moguće da neopaženo bez galame prigrabi novac.

Posle tri dana Holiok je primetio da se stvari ne odvijaju baš povoljno. Biće to najteža akcija u njegovom životu, jer su Prat i Džeferson izgleda počeli nešto da podozrevaju.

Nipošto nisu nameravali da svoj novac utroše uludo, iako su preko celog dana nekuda tumarali. Išli su tamo amo, pijuckali, ovde džin, tamo pivo, po koji viski, ali se nikada nisu opijali do besvesti. A to je baš odgovaralo Holioku. Na taj način dva njegova prijatelja nisu rasipala novac i još uvek su imali dosta. Imaće ga još neko vreme.

Holiok, međutim, nije imao mnogo vremena. U Čejeni je pre dva meseca bio umešan u neku pljačku. Sigurno ga je neko prepoznao i poternice će se veoma brzo pojaviti i u državi Kolorado. Ono što je bilo još gore, svakog dana mogao je da se pojavi neki državni službenik, koji traga za njim. Najveća opasnost od toga pretila mu je baš ovde u Denveru. Šerif Harding, koji je nedavno smenio nekadašnjeg šerifa Hagata, bio je već poznat u celoj državi po tome što je hteo da se prosla-

vi upravo hvatanjem zločinaca za koji je raspisana poternica.

Prepredeni Holiok je bio svestan toga da je prilično upadljiv tip i da mora da računa s tim da će ga šerif primetiti.

O užasnom nedelu gore u brdima nijedan od trojice razbojnika nije mislio. Nisu trošili novac nemilice i zbog toga da ne bi izazvali podozreње.

Bili su već sedam dana u Denveru, kada je Holiok pokušavao da nagovori Prata da odigra s njim partiju pokera. Bilo je to ispred Marvelovog bara.

Džeferson, koji se upravo nalazio kod berberina, naišao je u trenutku kada je Holiok već gotovo ubedio svog prijatelja.

— Džems! — vikao je Džeferson sa suprotne strane ulice, gledajući gnevno kako Holiok uvlači Prata u krčmu. — Zar nije bolje da svoj novac staviš u banku? Ako hoćeš da igraš karte, sasvim ti je dovoljno da uz sebe imaš nekoliko dolara.

Prat je zastao. Ograničeni momak je morao da razmisli. Za to vreme Holiok se jedva uzdržao da se ne okrene i ispali metak na Džefersona.

Nikako nije uspevao da ostvari svoj cilj, jer su se stalno javljale nove prepreke.

Samo sat kasnije je ugledao visokog čoveka oštih crta, sa zvezdom na grudima, kako jaše glavnom ulicom.

Bio je to Džeri Fonandej iz Čejena, pomoćnik šerifa.

„On mora da je došao zbog mene!” sinulo je Holioku kroz glavu. Brzo je otrčao u pansion i zavukao se u svoju sobu. Četiri dana nije izlazio iz nje. Tek u podne petog

dana video je Fonandēja kako odlazi iz Denvera.

Izgleda da nije zbog njega dolazio ovamo. I Prat i Džeferson su se za svaki slučaj držali blizine pansiona.

Svako od njih je još uvek imao po pet stotina dolara u džepu. Ukupno hiljadu, a to se Holioku činilo veoma privlačnim iznosom. Baš mu je toliko i bilo potrebno.

☆

Tako je došao dan kada su Dok Holidej i Vajat Erp stigli u Denver.

Holiok, Prat i Džeferson su negde oko pola jedanaest izašli iz pansiona.

Holiok je sačekao da Prat ode u Websterov salun. Hteo je da Krene za njim, kada ga Džeferson munu u leđa.

— Nemoj se truditi uzalud, Holiok. Nećeš uspeti.

— Šta to?

— Da se dočepaš našeg novca.

Holiok poblede:

— Jesi li poludeo? Šta se mene tiče vaš novac?

— To se baš i ja pitam.

Džeferson nastavi put, ne obazrevši se za svojim prijateljem. Holiok se jedva uzdržao da ne skoči na leđa mršavku.

— Nećeš sutra dočekati svanuće — procedio je gnevno.

Ljutito se okrenuo i vratio u pansion. Nije hteo da okusi ni kap viskija. Mora trezno razmisliti o svom planu. Novom planu. Jer, sve što je do sada smislio, padalo je u vodu.

Mora da sve predvidi do poslednje pojedinosti. Neće smeti da pobegne iz Denvera bez hiljadu i po dolara.

Hardi Džeferson će još noćas umreti!

Zatvorio se u svoju sobu i sručio na postelju. U odelu sa prljavim čizmama na nogama.

Pošto je bilo rano pre podne, vlasnikova ćerka je htela da pospremi sobe.

Holiok, koji je bio zanesen kovanjem planova za nastupajuću noć, trže se i izbaci je napolje.

Smrtno uplašena devojka izlete napolje i poče da trči niz stepenice.

— Oče, onaj je sada sasvim poludeo — rekla je bez daha.

— Ko?

— Onaj čovek iz sobe broj sedam.

Od samog početka je taj mister Vanderbilt bio vlasniku veoma čudan. Tako se, naime, Holiok upisao u knjigu gostiju.

— Zbog čega? Šta je učinio? — pitao je otac uplašenu devojku.

— Vratio se i leži na postelji. Vikao je na mene kao ludak i izbacio me iz sobe.

Za to vreme Holiok je ležao i lupao glavu.

Njegovoj „žrtvi” je upravo pala na pamet odlična ideja. Kako bi bilo da sada sasvim neopaženo izvuče konja iz konjušnice i odjaše iz Denvera. On je to pomišljao još prvog dana, ali je odustao. Hteo je da se dočepa novaca svojih prijatelja. I on takođe. No, Kada je uvideo da to neće baš ići glatko, odlučio je da sada šmugne neopažen. Tim pre što je Holiok postao opasan.

Džeferson se bojao Holioka kao same kuge, iako je uvek uspevao da ga nekako nadmudri.

Oprezno će izvući svog konja i odjahati. Ako bude imao sreće, ona dvojica to neće primetiti sve do ponoći. A to znači da će već steći veliku prednost.

Nije ni trenutak sumnjao u to da

će ga slediti, bar Holiok sigurno. Pohlepnost u njegovim očima bila je jasna i nedvosmisleno govorila šta se u njegovoj glavi kuva.

Otpadnik Hardi Džeferson imao je uvek dara da oseti pravi trenutak kada treba hvatati maglu!

Dugonja Prat je stajao naslonjen na šank u Websterovom salunu i ispijao viski. Bio je srećan što Džeferson ovog puta nije krenuo za njim, kao što je inače uvek činio. Sada je mogao da se opusti i uživa u čašici, umesto da sve vreme sluša opomene i upozorenja dosadnog mršavka.

Oni su dojahali ovamo da proćeraju lako stečeni novac. Međutim, uzajamno nepoverenje i strah da ne padaju drugima suviše u oči sprečio ih je. Džems Prat je imao još pet stotina dvadeset dolara u džepu, što mu je ostalo od dela dobijenog za pokradeno srebro.

Ono što su Holiok i Džeferson osećali, naime da je današnji dan odlučujući, ograničenom Pratu je promaklo.

Osim toga, nije znao da je čovek, koji je upravo ušao u krčmu, došao radi njega.

Vajat Erp ga nije poznavao. Iako je Dok Holidej dobio od starog trgovca veoma precizan opis trojice zločinaca, dva prijatelja nisu baš bila uverena da će ih lako i bez teškoća pronaći.

Maršal priđe šanku i naruči pivo. Neupadljivo, ispod oka, posmatrao je prisutne goste.

Bila je to čista slučajnost da se u prvoj krčmi, u koju je stupio, nalazio jedan od trojice za kojima tra-
ga.

Prat je upravo sa treskom sputio praznu čašu na šank.

Vajatov pogled se zadržao na njegovom licu.

Da li je to jedan od ljudi koji su napali Evereta? Vajat odlučio da to brzo ispita. Dodirnuo mu je ruku i upita iznebuha:

— Kupujete li vi srebro, mister?

— Srebro? — Prat je bio zbunjeno. — Šta to treba da znači?

— Šta bi imalo da znači? — Vajat se pravio nevešt i srdačno se osmehnuo. — Samo sam vas pitao da li kupujete srebro.

Razbojnik nabra čelo. „To mora da je neka klopka”, sinulo mu je kroz glavu.

Da je bar Džeferson ovde. Ili Holio. Sve je ovo veoma sumnjivo. Nikada nije čuo da nepoznati čovek priđe nekom u krčmi i pita ga da li kupuje srebro.

Onaj Gordon, onaj prokleti trgovac mora da je sve istrtiljao. I to ne bilo kome nego jednom šerifu.

Džeferson je dugi niz godina proveo u zatvorima i imao je odličan njuh za takve stvari.

Ovaj čovek, koji ga je oslovio, bio je šerif!

Samo mirno! Treba dobiti u vremenu! Samo da ne gubi nerve.

— Srebro? — pitao je zbog toga još jednom.

— Da, srebro — ponovio je maršal mirno.

Nema nikakve svrhe! Ovaj opasni čuvar zakona je došao da me ispita!

Plitkoumnom razbojniku više ništa nije padalo na pamet. Šta da čini? Najzad mu je kao jedini spas izgledala mogućnost da ga prebije, i to odmah.

Vajat Erp nije nipošto bio siguran da je ovo jedan od trojice raz-

bojnika koje goni. Međutim, u trenutku kada je Prat izgovorio reč srebro, način na koji je to učinio, naterao je Erpa da ozbiljno podozreva.

Možda bi se Prat drugačije ponašao, da je slučajno znao koga ima pred sobom. Ali na svoju štetu, nije znao.

Naglo se okrenuo i zamahnuo pesnicom.

Za maršala ovaj udarac nije nipošto bio neočekivan. Zbog toga ga je dočekao spremno, odbio, a zatim plasirao dva udarca. Jedan je pogodio Prata u rebra a drugi u vrh brade.

Razbojnika su ova dva teška udarca prilično ošamutila. Međutim, ostao je na nogama. Čak je odmah zamahnuo još dva puta.

Čovek iz Misurija je vešto poskočio u stranu, tako da su udarci pogodili u — prazno. Posle toga je maršal načinio pokret telom kao da hoće da se okrene i u okretu zamahnuo još jednom žestoko desnicom. Pogoden još jednom u bradu, snažnije nego prvi put, razbojnik nije mogao da se održi na nogama. Pružio se po podu kao sveća.

Vlasnik krčme oduševljeno zviznu kroz zube.

— Oho! Bilo je to veoma vešto izvedeno! Imate li nešto protiv tog čoveka?

— Zar ste stekli takav utisak? — upita maršal, okrećući se prema vratima, na kojima se upravo pojavio Holidej.

— Idite molim vas po šerifa, Dok!

— Ol rajt, maršale!

„Znači, sve je u redu”, pomislio je Webster. „Ovaj čovek je poslao po šerifa, a njegov prijatelj ga je oslovio sa maršale. Dobro je!”

Kada se Holidej vratio, vodeći šerifa Hardinga, razbojnik je upravo došao svesti i pokušavao da se uspravi. Hteo je da nasrne na stranca.

Džek Harding, prilično samouveren čovek, priđe maršalu.

— Čuo sam da ste vi Vajat Erp.

— Da, šerife. Zatvorite ovog čoveka. On je gore u planinama, kod Paribel prolaza, ustrelio i opljačkao jednog kopača. Plen je zajedno sa dvojicom svojih prijatelja prodao u Bruk Forestu.

Šerifa Hardinga ovakav rasplet događaja nije nimalo oduševio. Nije mario da strani čuvari zakona dolaze u njegov grad i vršljaju kako oni hoće. Svaku pomoć drugih šerifa smatrao je vršljanjem i ometanjem.

— Tako dakle, vi biste da budete Vajat Erp. Ništa manje!

Maršalu je odmah bilo jasno kakav tok stvari mogu da uzmu. Zbog toga je uzvratilo odlučno:

— Jesam Vajat Erp. To sam vam, uostalom, već rekao. Ja nipošto nemam vremena za duge razgovore sa vama, šerife. Ovaj čovek ima još dvojicu saučesnika, koji su sa njim došli u Denver. Oni će mi sigurno umaći, ako s vama budem ostao, vodeći nekorisne razgovore.

To je očigledno bio pravi ton, kojim se sa čovekom Hardingovog kova trebalo govoriti.

— Ja i nemam nameru da vas zadržavam, mister — uzvratilo je šerif spremno. — No, moraćete da razumete da ja ne mogu odmah da poverujem u ono što mi se kaže. Pre dve godine je ovde bio čovek, koji je sve vreme tvrdio da je Lik Šort. Kada je u baru „Mustang” izbila tuča hteo sam da ga zatvorim i...

— Da li je posle te tuče u baru

ostalo nešto celo? — upitao je Holidej, koji je stajao iza šerifovih leđa.

— Ni jedna jedina stolica.

— Onda je to doista bio Lik Šort — zaključio kockar mirno i pripali cigaretu.

— Lako je to sada reći. Kada smo ga nas četvorica hteli da ga odvučemo u zatvor, užasno se opirao.

— Jeste li se nekako srećno izvukli iz te gužve? — raspitivao se kockar.

Harding protrlja bradu.

— Ne, nikako. Sva četvorica smo nedeljama osetili posledice. Kada smo se osvestili, džinovski momak je negde nestao. Kao da je u zemlju propao!

— Onda se smem kladiti u sto hiljada dolara da je to doista bio Lik Šort. — Holidejev osmeh u magnovenju nestade s lica. Izvukao je revolver iz opasača i upreio ga na Prata. — Skidaj brzo svoj opasač, momče! Ako samo nešto pokušaš, biće ti to poslednje što si u životu pokušao!

Pratu ništa nije padalo na pamet. Opasač mu s treskom pade na pod.

Vajat Erp gurnu nogom opasač prema šerifu i dodade:

— Mogu li vam prepustiti ovog čoveka, mister Harding?

Šerif klimnu glavom.

— Naravno, maršale bez brige. Radovaću se kada me budete ponovo pozvali, pošto uhvatite i onu dvojicu.

— To može da se dogodi veoma brzo. — Onda je pogledao Prata ispod oka. — Ti, momče, izgleda nemaš nameru da nam kažeš gde mogu da nađem tvoje prijatelje.

Prat odlučno odmahnu glavom.

— Ne, maršale. Ja naime nemam nameru da dozvolim Holioku da me ustrelji. I mali Džeferson bi sigurno

isto tako postupio i za takvo izdajstvo mi odmah pucao u srce.

Sada je Vajat Erp znao da ima posla sa Pratom.

— Tvoji zaključci nisu baš dobri, Prat — rekao je zločincu. — Tvoji prijatelji neće imati prilike da potegnu kolt, kada ja budem otišao po njih.

— Bez obzira — promrsi Prat koji je očigledno zazirao od svojih prijatelja.

— Kako god hoćeš — zaključio maršal. — To, uostalom, i nema mnogo značaja. U svakom slučaju ćete se na vešalima naći zajedno.

Zločinac je prebledео.

— Na vešalima?

— Da, dobro si me čuo, na vešalima.

— Zar je u našoj zemlji običaj da se čovek odmah obesi? — pitao je uplašeno.

— A zar je u našoj zemlji uobičajeno da se čovek ustrelji i opljačka?

— On je nas napao.

— To ćeš ispričati sudiji. Voleo bih da vidim porotnike koji će u tu priču poverovati. Tri čoveka se osećaju ugroženim od jednog koji nije imao čak ni oružje uz sebe. Ne, Prat, s tom pričom nećeš daleko dospeti. Razmišljaj do suđenja i smisli nešto bolje ili reci istinu. U Americi nema sudije koga laž može da umilostivi.

Uskoro je razbojnik odveden.

Kada ga je šerif Harding izveo na trem, Vajat je ostao na prozoru i posmatrao ulicu.

Napolju se ništa nije dogodilo. Džems Prat je smešten u jednu od slobodnih ćelija denverskog zatvora. Međutim, njegovo hapšenje nije ostalo neprimećeno. Pljačkaš i ubica iz Luizijane, Kid Holioк, koji je dve milje od Čejene ustrelio vozača po-

štanske kočije, ustao je iz postelje sakriven iza zavese posmatrao ulicu.

Dvojica stranaca, koji su preko puta stupili u Websterov salun nisu mu pala u oči. Međutim, činjenica da je njegovog prijatelja Prata odveo šerif, podstakla ga je da učini ono što je samo pola sata ranije učinio Džeferson: da napusti grad.

Veliki promet, koji je vladao na ulicama Denvera, omogućio je dvojici zločinaca da neprimećeni napuste grad.

Nije samo Holioк bio ubica. Bio je to i mali Džeferson. On je pre pola godine u Grand Ajslendu, u državi Nebraska, ustrelio bankara Džozefa Lonegana i uspeo da tom prilikom opljačka svih sedamdeset dolara. Međutim, nekoliko prolaznika ga je videlo posle pucnjave na ulici, tako je da je uz poternicu za njim bio dat i ispravan opis.

Džeferson je bio dovoljno prevejan da bradu, koju je u to vreme nosio, obrije, zameni odelo i konja, tako da ga je za razliku od Holioка bilo veoma teško poznati.

Obojica su napustila Denver i uputila se prema zapadu.

Džeferson, koji je imao prednost od jednog sata, primetio je u kasno popodne na jednoj visoravni da ga neki jahač sledi.

Kada je stigao do udoljice, iskoristio je priliku da se pritaji, a onda skrene na sever, tako da je uspeo da svom pratiocu zađe iza leđa.

Na svoje beskrajno iznenađenje, ubrzo je primetio da njegov pratilac nije niko drugi, do opasni čovek iz Luizijane, njegov prijatelj Holioк.

Tako je došlo do toga da Džeferson odluči da ubije onoga, koji je tog jutra lupao glavu kako da ubije njega.

Mršavi zločinac je izračunao da je najbolje da sačeka da se mrak sasvim spusti, da se približi Holioku na puškometa i onda da mu ispali metak u leđa. Na taj način će se bez velikog napora dočepati bar jednog dela novca, koga je još u dvorištu trgovca Gordona smatrao svojim vlasništvom.

Planovi svakog razbojnika ponasob imali su mnogo zajedničkih tačaka. Ono što ih je činilo naročito sličnim, bila je činjenica da nijednom nije uspelo da ih sprovede u delo.

Kid Holiok je suviše dugo jahao prema zapadu, tako da niko nije mogao da ga sledi neprimećen više od dve milje. On je, naravno, već odavno poznao Džefersona. Neko vreme je razmišljao kako da se oslobodi mršavka. No, zaključio je da je veoma teško nekog ko te sledi i nalazi ti se iza leđa. Pošto je prevladalo još nekoliko milja, sve u nadi da će se predeo na neki način izmeniti i omogućiti mu da ispali metak na Džefersona, iznenada je zaustavio konja i pošao u susret svojoj „žrtvi“.

Ovaj je iznenađen ustanovio da ga je Holiok primetio i poznao. Nastavio je da jaše prema njemu držeći ruku spremnu iznad drške kolta.

Holiok je zastao da ga sačeka. Smešio mu se. To mu je bila veoma korisna osobina. Uspevao je veoma često da zbuni svoje ljude osmehom i ljubaznošću. I to obično u presudnom trenutku.

— Dakle, najzad! Neko vreme sam te tražio i onda saznao da si odjahao.

Pošto nisam imao volje da ostajem u Denveru, pošao sam za tobom.

Ni jednom reči nije pomenuo Prata. Po njegovom mišljenju, Džeferson nije trebalo da zna da im je treći kompanjon iza katanca. Zašto je to prećutao nije bilo jasno.

Džefersona je baš to ćutanje o Pratu navelo da bude krajnje podzriv. „On ne pominje Prata zbog toga što ga je ubio“, govorio je samom sebi. „Sada hoće još da se dočepa i mog dela“.

Raspoloženje između ove dvojice bilo je sasvim drugačije. Između njih postojalo je samo pozdrevanje i sumnja.

Jahali su zajedno, iako je bilo daleko bolje da su se razdvojili. Preko cele noći, uz logorsku vatru u snegu, nisu smeli da zaspe, strepeći jedan od drugog. Svako od njih je čekao da onaj drugi zaspi. Ujutro bi se peli na konje dremaljivi, malaksali iscrpljeni. Tako su jahali, jedan uz drugog, još tri dana prema zapadu. Najzad su stigli u neko naselje, odmah se uputili u prvi salun, seli za sto i istog časa obojica zaspali.

Ovde, okruženi svetom, osećali su se mnogo bezbednije. Odspavali su punih pet sati, ispili nekoliko viskija, a onda nastavili opet zajedno put prema planinama.

Bio je to izuzetno naporan i težak put. Vodio je gore, visoko prema vrhovima planina, do prelaza Bertud, a odatle dalje do Crnog jezera. Sreli su neke jahače, koji su se uputili u Edwards.

Ovde su dva zločinca po prvi put pokušali da se razdvoje. Međutim, Džeferson je zaustavio konja čim je stigao do zapadnog izlaza iz grada. To isto je učinio i Holiok na istočnom. Nekoliko minuta kasnije po-

novo su se sreli u sred glavne ulice. Bez reči su sjahali s konja i ušli zajedno u prvu krčmu.

Odatle su nastavili ovaj čudni put, skrećući na jug preko Holi Krosa ka Trutvilu, a odatle na sever. Najzad su stigli do grada Volkot, predahnuli u krčmi i nastavili. Konačno su stigli u Gipson. Tu su prenoćili. Sada su se nalazili samo četrnaest milja od Šošona, poznatog grada u pokrajini Garfield.

Dvojica razbojnika su bila nerazdvojna. Podozrenje kao da ih je prikovalo jednog za drugog. Ako bi jedan od njih pokušao još gore u bridima da se u praskozorje izvuče i odjaše, brzo je bivao razočaran. Primetio je da ga prati podozriv i uvek budan pogled prijatelja. To je bivalo sa drugim, čak i pansionima. Uvek se završavalo na isti način. Kada su uvideli da je sve bespredmetno, došlo je do prećutnog sporazuma: nijedan više nije pokušavao da umakne. Nastavili su da jašu dalje, naravno, zajedno.

Čim se Prat našao u zatvoru, Vajat Erp i Dok Holidej su pretražili sve konjušnice u Denveru. Na žalost, poslednja koju su pretražili bila je velika konjušnica u kojoj su držali svoje konje. Tu su saznali da su dva čoveka, čiji se opis slagao sa Holiokovim i Džefersonovim, napustili grad još oko podne.

Kuda li su se banditi uputili?

U Bruk Forestu maršalu nije bilo tako teško da prepostavi kuda su razbojnici mogli da odu. Naime znao je da su u Denveru ljudi njihovog kova mogli da nađu ono što žele:

promenu, razonodu, barove svih vrsta, žene i kockarnice.

Popodne je maršal Erp još jednom svratio do šerifske kancelarije Hardinga je veoma predusretljivo dočekao i obavestio ga da je u razbojnikovim džepovima našao preko pet stotina dolara.

— Pošaljite taj novac trgovcu Gordonu u Bruk Forest — rekao mu je maršal.

— Jeste li možda ušli u trag onoj dvojici? — raspitivao se Harding.

— Da, ali, na žalost, prilično kasno. Tada su već bili otišli. Sa takvom prednosti teško je uhvatiti razbojnika koji napusti Denver. Nikada se ne zna u kom pravcu je mogao da krene.

Nepun sat kasnije maršal je otkrio da je jedan od njih odjahao na zapad. Odmah su se vinuli u sedla napustili Denver. Mrak se već uveliko spuštao.

Uskoro je počeo da veje sneg. Kada su sledećeg jutra izašli iz polusrušene stanice za zamenu konja, u kojoj su prenoćili, svi tragovi su bili zavejani. Vajatu je ipak pošlo za rukom da nekoliko milja zapadno od jedne kolibe, u pećini koja se nalazila blizu drumu za Lagibi, nađe ostatke logorske vatre i tragove dvojice jahača. No to je bilo samo u neposrednoj blizini vatre. Dalje tragova nije bilo. Sneg ih je pokrio.

Vajat skrete pogled sa pećine prema svom prijatelju, koji nije silazio s konja.

— Sneg je njihov saveznik. Uspeo im je da umaknu.

— Možda su odjahali u Lagibi.

— U to ne verujem. Verovatno su videli da je Prat uhapšen. Mora biti da imaju prilično nečistu savest, inače ne bi tako brzo uhvatili ma-

glu. Mislim na neka ranija nedela. Da ih čuvari zakona gone zbog ubistva kopača i pljačke srebra to im sigurno ne pada na pamet. Zbog čega bi inače bežali, čim se njihov prijatelj našao iza brave.

Nastavili su put prema Lagibiju. Bio je to gradić, utonuo u duboki sneg, stešnjen na padinama visokih planina. Imao je pedesetak kuća, prezbiterijansku crkvu i tri zadimljene krčme u glavnoj ulici.

Ispred jedne oronule drvene kućice bio je zardanim ekserima pričvršćen natpis ŠERIF.

Čovek iz Misurija kliznu iz sedla, prebaci uzde preko prečke i pođe uz sedam trulih stepenica do vrata kancelarije.

Kucnuo je i ušao.

Mali čovek okrugle glave i azijskih očiju upravo se brijao. Britva mu je najverovatnije poticala još iz građanskog rata jer je sapunica, kojom mu je lice bilo pokriveno, bila ružičasta od krvi. Obrisao britvu o rukav i bradom pokazao strancu stolicu.

— Odmah ću biti gotov — promrsio je.

Nastavio je da se mirno brije, bez ikakve žurbe.

Vajat ga upita:

— Jeste li vi šerif?

Čovek odmahnu glavom.

— Gde se nalazi šerif?

— Nije ovde.

— To mi je poznato. Gde bih mogao da ga nađem?

— U Denveru.

— Ko ga zamenjuje?

— Ja.

— Onda ste vi, znači, za vreme njegovog odsustva šerif. U redu.

— Ne, ja sam predsednik opštine. Moj brat je šerif.

Da ne odugovlači, maršal postavi direktno pitanje:

— Ja tražim dvojicu...

Predsednik opštine odmahnu rukom u kojoj je držao brijač, ne okrećući se.

— Nemojte time počinjati, mister. Ovde stalno dolaze ljudi koji nekog traže. Ako ih slučajno nađu u mom gradu, eto pucnjave. Devetorica stranaca, koje je neko tražio, leže već u mesnom groblju. Meni je toga dosta, shvatate li? Najbolje bi bilo da se popnete na svog konja i objašite dalje. Možda ćete tu vašu dvojicu naći negde na drugom mestu. Neka se i drugi ljudi bave sahranjivanjem stranaca. Žao mi je, mister...

— Erp.

— Žao mi je mister Erp. To je... — Predsednik je ispustio brijač i on uz zveket upade u emajlirani lavor. Okrenuo se i pokazao Vajatu svoje lice prekriven crvenkastom penom.

— Kako ste rekli?

— Erp, ako nemate ništa protiv.

— Ako nemam ništa protiv? Slušajte, imao sam prijatelja koji se zvao Erp. Virgil Erp. Jedan žilav i sposoban momak. I hej! — pucnuo je prstima. — Znam sada, vi ste Morg! Prokletstvo, ne on je mrtav. Onda možete biti jedino... Recite, konačno, vi ste Vajat! Vajat Erp! Vajat Erp.

— Nadam se da nemate ništa protiv.

— Šta bih imao, pobogu! Moje ime je Vaterfild, Ostin Vaterfild. Bio sam sa Virgom u vojsci, koliko da znate. Bio je tri godine narednik, a onda je postao oficir. Prokletstvo, bio je to divan momak i drug. Vi ste, dakle, njegov brat, veliki Vajat Erp!

Srdačno se nasmejao i obrisao ru-

kavom sapunicu s lica. Lice mu je bilo tako izgrebano, kao da ga je napalo bar tuce pobesnelih mačaka.

Kada je video maršalov iznenađen izraz lica, pogledao se u komad ogledala obešen na zidu.

— Da, Džim je veoma grub momak. Ja ne mogu više da koristim ovaj brijač. Kada sam video da njim seče hartiju, nisam ništa kazao. Ču-tao sam i kada je sekao kožu, ali kada sam video da njim sitni luč za potpalu zamerio sam mu. Pobesneo je i bacio mi brijač pred noge. Recite i sami zar to nije ludost, kada imamo samo taj jedan brijač.

— Nego da se vratimo na moje prvobitno pitanje, mister Vaterfild. Jeste li jutros slučajno videli dvojicu jahača?

Vajat mu dade opis odbeglih razbojnika.

Vaterfild odmahnu glavom, uze iz fijeke pisačeg stola jednu virdžinija cigaru, pripali je i reče spokojno.

— Ja nisam, ali Ed...

— Ko je to Ed?

— Moj drugi brat. On je kovač i imao je posla na Longrinovoj farmi. Trebalo je da potkuje tri konja. Juče je odjahao tamo, a jutros se vratio. Tada ih je video. Jedan od njih je jahao riđana, a drugi kulaša. Onaj na kulašu je bio upadljivo mali i mršav momak.

Gde ih je video?

— Na jezeru.

— Gde se to jezero nalazi?

— Sedam milja odavde na zapad.

Vajat pođe prema vratima.

— Veliko vam hvala, predsedniče.

— Kada ponovo budete videli svog brata Virgila, prenesite mu moj pozdrav. Od starog Vaterfilda!

— Hoću sigurno!

Čovek iz Misurija je napustio še-

rifsku kancelariju. Ispred trema je ugledao jednog čoveka izgaravljenog lica.

— Jeste li vi Ed? — upitao ga je hitro.

Kovač ga pogleda zbunjeno.

— Da, zar me poznajete?

Na to su se vrata na šerifskoj kancelariji otvorila i predsednik opštine Lagibi povika:

— Nikada nećeš pogoditi ko je ovaj čovek, Ed!

— Ne želim ni da pogađam — uzvрати kovač neljubazno. — Hteo sam samo da ti javim da je Mek sreo jednog momka, koji je jahao za onom dvojicom. Kaže da ih je pratio. Jedan dugonja, krupan momak neprijatnog lica. Nosio je plavu košulju i žuti šal.

— Prat! — uzviknuo je Holidej.

Vajat je u istom trenutku uzviknuo to ime.

Zar je moguće da je Džems Prat uspeo da pobegne iz zatvora u Denveru?

Nije bilo isključeno. Možda se ambiciozni šerif dao u poteru za Holikom i Džefersonom i pritom zaboravio da preduzme potrebne mere predostrožnosti. Tipu, kakav je bio Prat, u tom slučaju nije moglo biti teško da nekog od šerifovih pomoćnika prevarom namami da priđe rešetkama. Posle toga nije bilo teško onesvestiti čuvara zakona, uzeti mu ključeve i umaći.

Kako mu je samo palo na pamet da su dvojica njegovih prijatelja krenula na zapad? Da li su možda ugovorili s nekim sastanak, a put do urećenog mesta vodio je na zapad?

Vajat se vinuo u sedlo. Posle pozdrava hitali su dalje.

Kakva sreća što je kovač Ed bio

budan čovek, kao uostalom i Mek. To su ljudi koji uvek drže otvorene oči i posmatraju one koji bezglavo grabe snegom pokrivenom prerijom. To niko bez velike nevolje ne čini.

Oko deset sati su otkrili tragove.

Holiok i Džeferson su po svemu sudeći imali prednosti od pet, šest sati. Pratovi tragovi, međutim, bili su još sasvim sveži. Bez obzira na to, na daleko se niko nije video na horizontu.

Tek u kasno popodne su ga ugledali u daljini. Naišao je iznenada iz jedne udoljice i grabio uz obronak.

— Uspeo je da pribavi odličnog konja. Nećemo moći lako da ga stignemo — procedi maršal kroz zube.

Holidej potvrdi.

Bez obzira na konja ja mu ne dajem nikakvu šansu.

Sve do mraka nisu uspeli da mu se približe.

Prat, koji je, u stvari, činio Vajatu i Holideju uslugu, otkrivajući za njih tragove Holioka i Džefersona, jahao je izuzetno brzog konja, i, što je još značajnije, konja za brdovite terene.

— Da ja još uvek imam svog vranca, ne bi tom lupežu uspelo da održi takvo rastojanje — primeti maršal.

Oba prijatelja su sada sa žaljenjem mislila na divnu plemenitu životinju koju je maršal godinama jahao. Taj konj je grabio kao munja prerijom preko brda i planina, gazio potoke. Sve dok jednog dana, dole na granici Meksika, vođa bande Ajk Klanton nije ispalio ubistveni metak.

Posle toga Vajat Erp nije uspeo da nabavi ni približno tako dobrog konja, kakvog mu je poklonio ran-

čer Gavilan iz Panhandla, jer je maršalu dugovao život.

Jasno, to ne znači da vranac ko- ga je sada imao i šarac Doka Holideja nisu bili brzi i izdržljivi konji plemenitog soja. Te životinje su svoje gospodare već bezbroj puta izvukle iz paklenih situacija i stizale mnoge odbegle zločince.

Sneg je padao sve jače.

Kada je maršal jednom slučajno bacio pogled u stranu, video je da je profil njegovog saputnika kao isklesan od belog mermera. Obrve i brkovi bili su mu pokriveni snegom.

Kockar procedi:

— Dokopaćemo ga se! Pogledajte tamo gore!

Maršal podiže pogled. Video je jahača kako grabi prema visokim stenovitim vrhovima.

— Verujem da hoćemo, Dok!

Begunac bi morao biti Indijanac pa da tamo, među stenama, uspe da umakne Vajatu i Holideju. Prat to nije bio.

Mrak ga je ipak štitio. Na trideset jardi se više ništa nije moglo da vidi, uprkos večite snežne svetlucave beline.

Pala je noć. S njom je i sneg bio sve jači. Odbegli razbojnik je, istini za volju, grabio napred, ali je već odavno izgubio tragove dvojice prijatelja.

Bez obzira na to odlučio je da nastavi put. Grabio je dalje, grčevito stežući vrh sedla. Primetio je gonioca još pre nekoliko sati i bio uveren da će uspeti da ih se otrese čim bude zašao među visoke, šiljate vrhove stena i gromade kojima su bili pokriveni vrhovi planina. Osim toga, on je već dosta odmakao i grabio uzbrdo, dok su gonioци još

uvek bili u dolini. Sigurno će uspeti da im umakne.

Razbojnik se prevario u računu. A prevario se zbog toga što su mu za petama bili najuporniji gonioci koje je divlji zapad imao. Goru nevolju nijedan razbojnik nije mogao da ima od te da ga gone Vajat Erp i Dok Holidej.

Sada su dva prijatelja grabila uz snežne obronke, pokrivene tankim slojem leda. Približavali su se sve više beguncu, zastajući s vremena da oslušnu topot kopita odbeglog razbojnika. Oko pola deset stigli su do prvih stenovitih gromada, koje su kao kipovi virile iz snega.

Preglednost u ovom stenovitom delu bila je znatno manja.

Zbog toga su dva prijatelja iz Dodž Sitija odlučila da prekinu puter preko noći. Čuli su još neko vreme u daljini odjek topota konjskih kopita, a onda je zavládala tišina.

— Odustao je — rekao je kockar šapatom.

Maršal je predložio da nastave put oko tri sata u zoru, jer je tada svetlije.

Za to vreme je ubica Džems Prat stajao, oslonjen na vrh sedla i napregnuto osluškivao u noć. Vladala je potpuna tišina, neprijatna i pritiskujuća.

Ubica nije mogao da zaspi. Strah ga je cele noći držao budnim. Konačno, znao je dobro da su mu maršal Vajat Erp i Dok Holidej za petama. U početku je, doduše, mislio da će zahvaljujući stenama i brzom izdržljivom konju uspeti da im umakne, ali ta mu se nada brzo izjalovila. Nije uspeo niti da postigne veliku prednost, a još manje da zavara trag.

Neka đavo nosi tog paklenog Erpa!

Odmah posle pola tri Vajat i Dok su se ponovo vinuli u sedla, koristeći svetlost zvezda. Grabili su prilično brzo napred.

Maršal zaustavi konja.

— Ne bi smo smeli da rizikujemo i jašimo dalje. On može da se nalazi na pola puškometa odavde. Po topotu, koji smo sinoć čuli, to bi bilo čak verovatno. Tu je negde ne baš daleko od nas.

— I šta ste naumili?

Vajat izvuče svoju vinčesterku iz futrole, repetira je i opali jedan hitac u pravcu zapada.

Čuo se višestruki odjek i grmljavina. Zvuk se odbijao o stenovite gromade i okomite strane klanca, koji se nalazio u blizini.

Kada je najzad sve oko njih utišalo, počeli su napregnuto da osluškiju.

Ništa.

Bolje rečeno gotovo ništa. Bio je samo mali, gotovo nečujan zvuk kotrljanja nekog malog kamena na udaljenosti od sto do sto pedeset jardi.

Odmah zatim udarac metala o kamen. Kopito!

Prijatelji se pogledaše.

— Bili ste u pravu — rekao je Holidej.

— On sada čeka.

— Zar ne mislite da je krenuo dalje?

— Ne, Dok. On sigurno smatra da je ispaljeni metak bio njemu namenjen. Sasvim je moguće čak da je metak pogodio stenu, koja se nalazi u njegovoj blizini. Sada iščekuje i osluškuje topot kopita naših konja. Hoće da nas napadne.

Maršal kliznu iz sedla i dobaci kockaru uzde.

— Jašite tamo preko, ka kamenom zidu. To je njegov pravac. Verovatno tamo gore postoji neki prolaz za koji on zna. Holiokov trag je već odavno na obroncima izgubio. Novi sneg ih je zavejao. On sada na svoju ruku jaše dalje. Ako se držite malo južnije, tako da se nađete u uglu od trideset stepeni, kada budete na osamdeset jardi od njega, gotov je...

— A vi ćete sa severne strane pokušati da mu priđete iza leđa?

Vajat potvrdi.

— Zar to nije suviše riskantno — opominjao ga je kockar.

Čovek iz Misurija sleže ramenima.

— Po mojoj oceni postoji deset posto opasnosti u takvom poduhvatu. No ja smatram da će on usredsrediti svu pažnju na topot kopita dva konja, a ne na gotovo nečujne šumove, koje ću ja činiti, idući pešice. Da biste me pokrili, terajte konje gotovo uz ivicu. Sigurno će se neki kamen otkotrljati u provaliju. To će mu privući pažnju.

— Sam đavo zna gde li se on krije! Možda je našao odlično mesto sa koga ima pun pregled. Onda ste u velikoj opasnosti. Može da vas ustrela kao zeca.

— Trudiću se da mu ne pružim takvo zadovoljstvo.

Dok Holidej je netremice gledao napred. Pokušao je da prodre pogledom kroz gustu, sivkastu koprenu noći.

— Tamo preko, malo levo je kameni zid. Na pola milje odavde.

— Mora da je dalje — prekide ga maršal. — Prat se krije ispred tog zida u kamenjaru. Ako je dovoljno prepreden i snalažljiv, gurnuo je ko-

nja u neki zaklon, a sam se popeo na neku visoku stenu.

— Upravo tako nešto i ja pomišljam — reče kockar. — Odatle on ima tri puta bolji pregled od vas.

— Tu, na žalost, ništa ne može da se izmeni.

— Mogli bismo da ovde ostavimo konje i krenemo obojica pešice. Vi desno, a ja levo.

— Onda bi nas on sasvim sigurno čuo.

— Jedan od nas može da privuče njegovu pažnju...

— I nađe se u velikoj opasnosti — završi Vajat rečenicu.

— U redu! — kockar je najzad prihvatio maršalov predlog. — Kako vi kažete.

Poterao je konje i nastavio put.

Vajat je nekoliko trenutaka gledao za njim, a onda načinio mali polukrug prema severozapadu i nestao među kamenjem. Uprkos teškom putu morao je da se s vremena na vreme nasmeje. Kockar je uspeo da napravi toliku buku sa dva konja, da se čula sasvim jasno. Prat bi morao biti Apač pa da nešto posumnja. Nije bio Indijanac, ali je zato bio veoma prepreden i iskusan.

Sklonio je konja duboko u jednu špilju, gde ga niko, ni u sred bela dana ne bi lako mogao da nađe.

Za to vreme se, kao što je maršal i pretpostavljao, popeo na visoku stenu, sa koje je imao odličan pregled. Čuo je topot kopita dva konja. Okrenuo je glavu na desnu stranu, a zatim se premesti na suprotan deo stene.

Međutim nije uspeo ništa da otkrije.

Dok Holidej, koji je uvek na sve mislio, strahovao je da bi Prat možda mogao da vidi samo jednog jaha-

ča i tako počeo da podozreva. To bi ga sigurno navelo da pogleda i na drugu stranu i tako otkrije maršala koji se šunja sa severa. Zbog toga je sjahao s konja i nastavio pešice, vodeći za uzde obe životinje. Hodao je tako da ga telo njegovog konja zaklanja.

Ukoliko ga je razbojnik primetio, može da vidi samo njegovog konja. Uostalom, i to je bilo veoma teško, jer se njegov šarac gotovo nije razlikovao od stena, koje u tom delu nisu bile pokrivene snegom.

Najzad je Prat primetio senku.

Zvuk repetirane puške prolomio se kroz noć.

Holidej zastade kao ukopan. Upravo je hteo da izađe iza jednog kamenog zaklona. Brzo je povukao konje nazad. Učinio je to u poslednjem trenutku.

Hitac je odjeknuo. Metak pogodi u stenu, na deset jardi od kockara i odbi se.

Nekoliko trenutaka se odjek prolamao kroz noć.

Ubica je odao mesto svog skrovišta.

Vajat se nalazio blizu, iza njege. Nije pogrešio put.

Zbog tišine, koja je sada zavlada la, Holidej je neko vreme morao da miruje, pritajen iza stene. To je, međutim, sprečilo i Vajata da krene dalje.

Srećom, lukavi kockar mu je ubrzo pritekao u pomoć. U svom zaklonu je grdio konje, razgovarao sam sa sobom, menjajući glas. Onaj, ko je to slušao, mogao je da se zakune da se to dva čoveka prepiru. Vajat se jedva uzdržavao da ne prsne u smeh, kada je čuo svoj glas. Nema šta, Holidej ga je veličanstveno podražavao.

Mogao je da nastavi put, zahvaljujući predstavi koja je u zaklonu iza stene trajala prilično dugo. Pri bližavao se sve više odbeglom razbojniku.

Najzad je mogao i da ga vidi.

Stajao je na zaravnjenoj kame noj kupi, visokoj oko devet jardi i držao pušku na gotovs.

Vajat lagano podiže vinčesterku. Trebalo je da je repetira. To nije mogao da učini ranije, jer je bilo suviše opasno šunjati se po ovakvom terenu u polumraku, sa nabi jenom puškom. Međutim, učinio je to sada tako brzo, da Prat nije imao vremena da se snađe. Kada je čuo dobro poznati zvuk, trgao se. Pre nego što je uspeo da ma šta pred uzme, metak je već odjeknuo i izbio mu pušku i ruke. Teško oružje s treskom pade na stenu.

— Silazi dole, Prat! Izlet je završen!

Razbojnik je stajao kao okamenjen. Maršalov glas, činilo mu se, dolazio je iz velike daljine. Uzvikno je uzbuđeno:

— To je priviđenje! Grozno priviđenje! Vi ste tamo preko!

— Preko je Dok Holidej. Ja sam ovde. A sad dolazi ovamo, da ja ne krenem po tebe!

Potrajalo je nekoliko minuta pre nego što je zločinac sišao sa svoje kamenite kule.

Čim je stigao dole, neočekivano se bacio iza jedne stene, vičući:

— Još me nisi dočepao Erp! Skupo će te stajati!

— Mnogo pričaš, Prat — začuo je razbojnik oštar glas iza svojih leđa.

Čim je maršal ispalio metak iz vinčesterke, Holidej je izašao iz zaklona, ostavljajući konje u bezbednosti. Prišao je Pratovoj osmatrač-

nici na deset jardi, kada je razbojnik po maršalovom naređenju sišao.

Sada je Prat čučao na zemlji kao ukopan i ječao:

— To ne može biti istina! On je bio tamo preko. Kako je moguće da se sada iznenada nađem između vas dvojice.

— Bio je u pitanju jedan mali trik, Prat. A sada ustaj, dok ne izvedemo drugi trik koji je veoma bolan. Ponovo je repetirao pušku. Pošto je imao iskustva, koliko maršalu treba vremena, da posle repetiranja povuče obarač, odlučio je da ovog puta poslušati. Ustao je i podigao ruke u visinu ramena.

Vajat Erp mu je prilazio.

Na razbojnikovo bezgranično iznenađenje, uopšte nije imao pušku u rukama nego revolver s dugom cevi.

— Priviđenje — jeknuo je ponovo.

Maršal je neprimetno spustio pušku. Na takvoj blizini, ako dođe do okršaja, puška mu može samo smetati.

Dobro je postupio. Očajni razbojnik je pokušao još jednom da se spase. Bacio se na zemlju i u kotrljanju hteo da izvuče kolt iz opasača. Za to vreme maršal je već povukao obarač. Metak je pogodio zločinca u desnu mišicu. Ovaj je kriknuo kao zver.

U to mu je priskočio Holidej i izvukao mu drugi revolver iz opasača.

Maršal je klečao na šest jardi od njega, držeći još uvek svoj bantlajn specijal na gotovs.

— Ti si sebi put do vešala nepotrebno otežao, Prat — rekao je Vajat, uspravljajući se.

Ranjeni bandit je isturio bradu i siktao:

— Zašto da budem obešen? Ja kopača nisam smrtno ranio. Pucao sam mu u bedro. A ja sam dobar strelac. Holioak ili Džeferson su ga usmrtili, a ne ja. U Denveru postoji lekar, koji izvlači mrtvima metke iz tela i ispituje ih. Naći će moj metak. Osim toga i Holidej je lekar pa to može sam da utvrdi.

— Već sam izvukao metak iz kopačevog tela — rekao je kockar ledeno. — Ti si loš strelac, Prat. Tvoj metak se nalazio kod samog srca.

Na to razbojnik ispusti jedan ljudski krik i počeo da beži.

Vajat je odmah potrčao za njim i uhvatio ga posle nekoliko trenutaka. Uhvatio ga je za levu mišicu i vukao.

— Ustrelite me! — vikao je razbojnik. — Pucajte mi u leđa! Tako je najbolje! Neću na vešala! Neću!

— Zaveži već jednom, lupežu — brecnu se maršal na njega, grubo ga vukući.

Džems Prat, međutim, nije učtao. Vrištao je bez prestanka od straha i bola. Holidej mu je za to vreme pregledao i previo ranu.

— Ja još nikada nisam ubio čoveka! Nikada. Ni kopača nisam nameravao da ubijem. Pucao sam samo zbog toga što su to učinili Džeferson i Holioak. Nisam hteo da ga usmrtime. Kunem vam se! Ako sam ga i ustrelio, onda je to bila greška!

— Paklena greška, Prat — reče mu maršal. — Takva greška ima jedno sasvim jednostavno ime — ubistvo!

— Ne!

— Bilo je ubistvo. Holioak i Džeferson više nisu tako važni. Uхватili smo kopačevog ubicu!

Prat obori glavu i prestade da viče.

— Nije tako važan? Holioak? Taj

hladnokrvni, bezočni pas, koji je gore, u Čejeni, ustrelio starog vozača poštanske kočije? Ja sam dva puta pročitao poternicu za njim, pre nego što sam ga sreo dole u Martinki. On je veoma opasan momak. Imao sam muke da ga dole u Bariken Vilidžu sprečim da ne ubije nožem starog trgovca, koga smo jedne noći pokrali! A šta mislite kako je bio u Morningu i Brestu? Ili u malom kvekerskom naselju Gud Hilu? Na Lambertovoj farmi takođe! I Džeferson je uvek bio spreman da ubije. Ma da nije ni izdaleka tako krvožedan kao Holiok. Da ih ja nisam sprečavao, iza nas trojice ne bi sigurno ostao samo jedan mrtvac! Upravo sam je izgurao Holioka iz kuće u kvekerskom selu. Tražili smo novac. Džeferson je već zamahnuo nožem na nekog starca. Pesnicom sam ga izbacio iz kuće! Potražite ih i pitajte, pre nego što me odvedete na vešala. Potražite i starog kvekera. On će sigurno potvrditi, maršale!

Vajat odmahnu rukom.

— Šta mi sve ne napriča, Prat! Ne zaboravi, za čuvare zakona su samo ubijeni važni.

Marsal je namerno bio tako grub, jer je želeo da navede Prata da i dalje govori. Uspeo je.

— Kada smo bili u Bruk Forestu, naišli smo u nekoj krčmi na mladu ženu. Holiok je uvukao grubo u mračni hodnik. Da ja nisam nasrnuo pesnicama na njega, ko zna šta bi sve bilo. Onda su njih dvojica napala ispred samog grada laku kočiju, koju su vukle dve bele kobile. Vozio je stari crnac, a mlada devojka sedela pozadi. Holiok je onesvestio crnca, a onda dokopao devojkicu i strgnuo joj ogrlicu s vrata. Evo, još uvek mi je u džepu.

Šerif Harding ga nije našao. To je ogrlica Judite Astor, ćerke bogatog rančera Astora. Ja sam je prepoznao u poslednjem momentu i upozorio Džefersona i Holioka da beže što pre, jer sam...

— Jer si znao da Frederik Astor mora biti negde u blizini i jer uvek uz sebe ima veliku grupu jahača!

— Pa i to je bio razlog, ne krijem.

Holidej uze razbojniku iz ruku ogrlicu i pruži je maršalu.

— Šta sve takvi lupeži ne počine na kratkom putu — promrsio je kockar. — Takav šljam mora da se istrebi!

— Dok! — Prat se sada obratio kockaru. — Imajte bar vi malo uviđavnosti!

— Zašto ja?

— Zbog toga što je maršal nemilosrdan.

Holidej odmahnu glavom.

— Ti si ubica, Prat i zbog toga ćeš posetiti!

— A ona dvojica? Oni mogu dalje bezbrižno da jašu? — upitao je nesigurnim glasom.

Kockar samo sleže ramenima.

— U redu — počeo je Prat, kipeći od gneva. — Onda ću vam reći da je i Džeferson ubica. Prepoznao sam ga, iako je obrijao bradu i obukao drugačije odelo i nabavio novog konja. On je ubica. U Gradu Ajslendu, gore u Nebraski je...

— Mi znamo ubicu iz Grand Ajslenda, čovek koji je ustrelio bankara Džozefa Lonegana.

Vajat Erp se odmah setio poternice, koja se čak nalazila i u kancelariji šerifa Hardinga u Dakoti. No, pošto nije do sada imao prilike da vidi Džefersonovo lice, nije mogao ni da ga prepozna.

Maršal je isto tako čuo i za na-

pad na poštansku kočiju nedaleko od Čejene. No ime ubice nije mu bilo poznato. Tri očevica su samo uspela da opišu.

Dakle to su bili ljudi koje su gonili. Dvojica od njih ubice, za kojima su raspisane poternice!

Bili su iznenađeni, ali se na njima to nije primećivalo. I Vajat i Dok su to mirno, nepromenjena izraza lica, saslušali.

— Nemoj nam držati pridike, Prat! Mi vrlo dobro znamo šta su, ko su i kakvi su tvoji prijatelji.

— Zar ih i pored toga puštate da umaknu?

— Nas pre svega interesuje razbojnik, koji je na Paribel prelazu ustreljio kopača.

Pratova krupna glava klonu na grudima. Još uvek nije primetio da je izblefiran, da je sve odao, da je čuvara zakona obavestio o svim nedelima koje je sa svojim saučesnicima počinio. Nije ni slutio da ga je maršal namamio da mu to ispriča.

Dok Holidej je stajao iza razbojnika sa uperenim revolverom.

— Zovite svog konja! — naredio je maršal.

Zločinac zviznu kroz zube. Odmah zatim se čuo topot kopita po kamenju. Konj im je prišao sasvim blizu i ostao da stoji uz svog gospodara.

Samo nekoliko minuta kasnije tri jahača su nastavila put prema zapadu.

Prat je ćutke sedeo u sedlu. Jahao je između dvojice prijatelja iz Dodž Sitija.

Maršal Vajat Erp je jahao napred.

Dva puta uhvaćeni razbojnik se nije usudio da bilo šta preduzima, jer mu je iza leđa bio najbolji i najpoznatiji strelac zapada Dok Holidej.

Divio se u sebi spretnosti Vajata Erpa, koji kao da je znao sve staze i prolaze u visokim stenovitim planinama. Ni jedan jedini put nije zastao, niti promenio pravac kretanja zbog toga što je zalutao ili pogrešio put.

Kada je sunce daleko na istoku pokazalo svoju blistavo narandžastu svetlost, već je najteži deo puta ostao iza njih.

Bili su na putu za veliku visoravan, na čijem se kraju nalazio grad Džilmen. To nisu znali ni Holioke ni Džeferson. Njih dvojica su mnogo duže lutali po stenovitim kanjonima, gazili duboki sneg, spuštali se niz padine dalje na zapadu i utrošili na to mnogo više vremena nego njihovi gonici.

Prat je ćutao. On je i inače bio veoma ćutljiv čovek, a sada je bio još uz to i smrtno uplašen od vešala.

Kada su pred smiraj dana daleko na horizontu ugledali kuće, razbojnik iznenađeno podiže glavu.

Često je jahao preko ovih planina, ali nikada do sada nije primetio to naselje. Maršal, koji je jahao ispred njega, bivao mu je sve čudniji. Zar on ne potiče iz Misurija i zar nije maršal u dalekom Kansasu? Međutim, ovde, u ovim planinama se kreće i snalazi kao da je tu rođen.

Naravno, Prat nije ni slutio da je ove visoke stenovite planine maršal već četiri puta morao da prelazi i da ima veoma razvijeno šesto čulo, koje ga je često vodilo nepogrešivo pravim i najboljim putem.

Džilman je ležao pred njima. Bio je to mali grad pokriven snegom. Krovovi kao da su se savijali pod teškim belim pokrivačem, a retki fenjeri bacali su avetinjsku svetlost.

Tri jahača su se tokom puta samo

nekoliko puta kratko odmarala. Pripremali su čaj, paleći drva, koja su uvek u ovakvim krajevima nosili vezani uz sedla. Dok i Vajat imali su već bogato iskustvo. Svaki od njih je pojeo i po komad sira i suvog mesa.

Pošto nije znao gde se Džeferson i Holiok nalaze, maršal iz opreznosti u toku puta nije hteo da puca na divljač, koja im je često pretrčavala ispred konja. Pucnji bi mogli da upozore lupeže i skrenu njihovu pažnju.

I doista Džeferson i Holiok se u to vreme nisu nalazili naročito daleko. Bili su čak dosta blizu prelaza Bertold, do koga su najзад, posle dugog lutanja i gaženja dubokog snega, uspeali da stignu.

Vajat Erp i Dok Holidej su najverovatnije već pretekli dvojicu razbojnika u trenutku kada su na horizontu ugledali gradić Džilmen.

Verovatno bi se zločinački put dvojice lupeža, Džefersona i Holioka, okončao, ako ne u Džilmenu, ono u sledećem naselju Eduard, da nije dvojici prijatelja iz Dodž Siti-ja slučaj dokotrljao na put još jedan i težak kamen, veliku prepreku.

Ta prepreka nosila je ime Markot i imala široka pleća, krupnu glavu, razmaknute žute oči i istureno čelo. Gornju usnu Markot kao da uopšte nije imao. Bila je zaklonjena gusim čekinjastim brkovima.

Hal Markot je bio iz Montane i imao je oko trideset godina. Poticao je iz krajeva gde su i ljudi i konji bili divlji. Nosio je sivi šešir, kaput postavljen krznom, sivu košulju razdrljenu tako da su mu se videle snažne, maljave grudi. Nije imao uspeha kod dveju krčmarevih kćeri, iako je to silno priželjkivao. One kao da nisu marile robusne trapere.

Nisko na bedrima visio mu je kolt tipa smit-benson kalibar 45.

Traperove čizme su bile zastrašujuće velike. Upravo je lupio svojom snažnom pesnicom o šank i za-grmeo krupnim glasom:

— Hajde, vas dve golubice, sipajte čika Halu još koju kapljicu, inače će biti gužve!

Meri Oven, starija od dveju krčmarevih kćeri, brzo mu doturi celu flašu.

— Ne tako! — grmeo je traper. Sipaj mi kako je to red, golubice! Brzo ili...

Dvojica ljudi, koji su stajali uz njega, klimnuše glavama u znak odobrevanja.

To su bili njegovi prijatelji, takođe traperi — Ben i Greg Fašina. Roditelji braće Fašina došli su pre deset godina u Ameriku iz daleke Italije, ali su ubrzo umrli. Nisu mogli da se naviknu na hladnoću koja je vladala ovde u planinama. Od tada se braća više nisu odvajala od robusnog momka iz Montane. Dopadalo im se da budu u društvu glasnog, razmetljivog i samozaljubljenog Markota, koji je svuda, gde bi se pojavio, predstavljao strah i trepet. Uživali su pakosno u strahu drugih ljudi, nadajući se da jedan deo respekta pripada i njima.

Levo, kod muzičkog automata, ležao je čovek zatvorenih očiju. Niz bradu mu se slivao tanak mlaz krvi.

Bio je to krojač Benson, koga je Markot žestoko pretukao samo zbog toga što je pozeleo muziku.

Ostali gosti su sedeli ćutke, užasnuti i ukočeni od straha.

U to su se vrata na krčmi otvorile i tri čoveka stupiše u lokal.

Vajat Erp, Dok Holidej i razbojnik Džems Prat.

Prat je opet imao opasač. Čak su mu se i dva revolvera nalazila u futrolama.

Međutim magacini su bili prazni.

— Ući ćemo ovde u lokal da se malo okrepimo — rekao je maršal Erp. Koliko da te neko ne bi izvrgao podsmehu, možeš ponovo da staviš svoj opasač. No nemoj zaboraviti da su magacini tvojih koltova prazni i da smo nas dvojica veoma budni i oprezni ljudi.

Prat je u to bio sasvim siguran.

Ušli su u krčmu i maršal se uputi pravo do praznog stola uz muzički automat. Odmah je opazio čoveka, koji je ležao na podu i značajno pogleda Holideja.

Ovaj baci pogled po sali, vide smrknuta i uplašena lica, pa mu bi jasno da se ovde nešto moralo da dogodi. Isto tako bilo mu je odmah jasno da je vinovnik ovakvog raspoloženja čovek koji stoji uz šank. Ona grdosija razbrljene košulje. Markot se sada licem okrenuo prema ostalima, zabacio šešir na potiljak i oštro odmeravao novopristigle goste.

— Hej, kakve su nam to sad ptičice stigle? Jedan izgleda kao propovednik. Naravno, mogao bi biti i advokat. Neka mu se svevišnji smiluje ako je slučajno sudija! — Onda je skrenuo pogled na Holideja. — Onaj drugi, koji je tako brzo seo za sto, uopšte mi se ne dopada. Šta misliš ti o tome, Ben?

— Verovatno si u pravu — uzvрати jedan od braće.

— Šta to sad znači: verovatno? Sigurno sam u pravu! Zapamti to već jednom! Hal Markot je uvek u pravu.

Maršalu se učinilo da je to ime već negde čuo.

— A onaj debelovratni tip, on

mi se dopada ponajmanje. Podseća me na jednog lupeža, koji je u Bilingsu obešen zbog toga što je udavio neku devojkku.

Kada je Prat čuo reč obešen, podišla ga je ledena jeza. Piće mu je zastao u grlu i umalo se nije zagrenuo. Najradije bi ustao i sasuo tom razmetljivom traperu sve zube u grlo.

Markot ponovo odmeri Holideja i promrsi:

— Nemoj slučajno da ti padne na pamet da dodirneš taj kukavni sanduk!

Holidej pogleda u muzički automat.

— Nisi me dobro razumeo, sudijo! — doviknuo mu je traper tako glasno da se ceo lokal orio. — Nemoj slučajno da dotakneš taj muzički orman inače ćeš proći kao onaj tip na podu. Nije mogao da se skrasi bez muzike. Eto mu sada. Verovatno čuje hor anđela!

Na to Holidej ustade, uze iz džepa novčić i pusti ga u otvor automata.

Onda se naglo okrete i odmeri ledenim pogledom razmetljivog traperu.

Ovaj je stajao kao prikovan uz šank i isturio bradu.

U niskoj, zadimljenoj krčmi odjekivali su akordi čuvene Kolorado pesme.

Dve devojkke, krčmareve ćerke, uplašeno su se povukle iz lokala. Nekoliko gostiju je ustalo od stolova i pošlo prema vratima.

— Ostanite ovde! — urlao je, a onda dvojici svojih vernih pratilaca dao mig. Odmah su shvatili i postavili se kod vrata.

Robusni traper je ponovo okrenuo glavu prema muzičkom auto-

matu. Posmatrao je Holideja kako uporno tamo stoji, prkoseći mu.

— Ti si ipak uključio taj kukavni sanduk, sudijo.

Kockar mu uzvрати nemarno:

— Kao što i sam vidiš.

Ovih pet reči delovalo je na Markota kao udarci čekića. Odupro se naglo levom čizmom o šank i krenuo napred. Pokreti su mu ličili na hod grabljive zveri. Došao je do sredine lokala i ponovo zastao.

— Znaš li ti šta to znači, užogljeno, učiniti nešto što se Halu Markotu ne dopada?

Holidej mirno sede pored Prata. Maršal je sedeo s leve strane. Izvukao je iz džepa jednu od svojih crnih cigara i stavio je u zube.

Prat došapnu maršalu:

— Nemojte se nipošto zakačinjati sa tim tipom. On je polupripitomljena zver. Ona dvojica tamnoputih kod vrata su njegovi ljudi.

Vajat nije odgovorio na ovaj, očigledno dobronameran savet. I on i Holidej su znali dobro šta čine.

— Hej, tebi se obraćam, sudijo! — vikao je traper tako da su mu žile iskočile. Trebalo je nadvikivati se sa raštimovanim automatom.

Ove reči kao da se nisu odnosile na kockara. Mirno je izvukao srebrnu tabakeru i pripalio cigaretu.

Traperova desnica kliznu prema koltu.

Dve preteće revólverske cevi bile su već uperene u njega. I maršal i kockar su u magnovenju potegli oružje i to brže nego što je to traper ikada u svom životu video.

Spontano je zviznuo kroz zube i sklonio ruku s drške svog kolta.

Hal Markot je izgubio prvu rundu. Izgubio je zbog toga što je bio iznenađen i što mu je brzina, kojom

su dva stranca potegla oružje, oduzela dah.

Trebalo mu je nekoliko trenutaka da se malo pribere. Lagano se povukao nazad prema šanku i krišom dao dvojici Italijana znak.

Kockar ga opomenu:

— Ostavi tu dvojicu jadnih momaka na miru, tvore jedan. Zašto da mesto tebe stalno izvlače kesenje iz vatre?

Tvor!

Ovaj uvredljivi izraz pogodio je trapera kao strela.

Tvor! Tako se nazivao neki nikogović koji je samo lovio sitnu divljač, prljavu i smrdljivu, jednom reči momak koji nije ništa vredeo.

— Tvor! Jesi li to rekao tvor?

— Meni je tako zazvučalo. Ako ti nisi prao uši od uskrsa onda nisi mogao dobro da razumeš.

Ovo je već bilo suviše za robustnog trapera. Zaleteo se prema strančevom stolu i usput, u prolazu, oborio tri stolice. Stao je rasporačen ispred Holideja.

— Kako se to vi ovde ponašate? Prvo miroljubivim ljudima pretite koltom, onda još uključujete ovaj bučni automat, koji niko ne želi da sluša, brinete se o ljudima koji leže na podu, a da to od vas niko ne traži i još vućete sobom tipa koji me podseća na obešenog zločinca.

Holidej se glasno nasmeja.

— Slušaj, tvore, u početku si me zasmekavao i zabavljao i još uvek me pomalo uveseljavaš. Ali, ako hoćeš da se na tome završi, idi za pojilo. Odmakni se jer užasno smrdiš.

Markot nesvesno uzmače korak u nazad.

Ono što je ovde doživeo u pos-

lednjih pet minuta bilo je za njega tako novo i neshvatljivo da nije umeo da se postavi. Navikao je da naređuje i da bude slušan.

Okrenuo je glavu prema izlazu.

— Ben, ti stoj na vratima tako da niko ne može napolje. Ako neko od ovih lupeža pokuša da izbegne batine bekstvom, ne šteti olovo!

Vajat Erp ustade od stola.

— Idem po mapu. U bisagama je.

To je rekao Holideju, ali dovoljno glasno da i ostali čuju. Zatim se bez žurbe uputio prema vratima.

Ben Fašina mu priđe.

— Sklanjaj mi se s puta! — naredi mu maršal.

Fašina je stajao i dalje.

Žestok udarac Vajatove pesnice poslao ga je na pod. U padu je oborio dve stolice.

Gotovo istog časa se pored maršala stvorio Benov brat blizanac. Ni on nije bolje prošao.

Vajat Erp, koji nije uopšte imao nameru da izlazi, doviknu Holideju s vrata:

— Nešto mi pade na pamet, Dok. Ta karta mora da je kod vas.

Kockar se maši za džep i potvrdi.

— Tako je.

Međutim, nije izvukao kartu iz džepa.

Maršal ponovo sede za sto.

Krupne kapi znoja slivale su se niz Pratovo čelo. To traperu nije promaklo.

— Momak sa vešala se znoji od straha! — uzviknu Markot. — To je i razumljivo, jer mu ne predstoji udobna vožnja saonicama, nego nešto sasvim drugo.

— Makni se od stola! — naredi

Vajat traperu, koji je ponovo prišao.

— Zbog čega?

— Jednom ti je već rečeno, ali si ti izgleda zbilja tvrd na ušima. Smrdiš!

Vajat odbi gust oblak dima u pravcu traperu.

Gorostas više nije mogao da vlada sobom. Nervi su ga izdali. Uz gromovit poklič ustremio se na maršala, koji ga dočeka na desnu pesnicu i pogodi u najosetljiviji deo tela, takozvani solar plexus. Traper se zgrčio od bola. No odmah se ispravio.

Prat je nesvesno hteo da poskoči sa stolice. Međutim Holidej ga munu levicom ispod stola i odmahnu glavom, ne skidujući pogled sa Markota.

Vajat sede za sto i zagleda se u pepeo svoje cigare. Ponašao se kao da se ništa nije dogodilo.

Hal Markot je piljio u njega razrogačenih očiju. Zaškrgutao je zubima i uzviknuo:

— Već sam rekao da mi se taj momak ne sviđa! Sad ću mu iščupati grkljan! Ustaj!

Ponovo se ustremio, ali ne više tako bezglavo. Pokazalo se da je premazan svim mastima i da je veoma iskusan borac pesnicama. Zamahivao je levom, a udarao desnom, izmicao se i pogodivši maršala nekoliko puta i to žestoko. U jednom trenutku, kada je zamahnuo da svog protivnika pogodi u glavu, otkrio se tako da je primio još jedan i to žešći udarac u plexus. Pao je na kolena. Nikada u životu nije primio tako jake udarce.

Kada je u jednom trenutku, kipeći od gneva, hteo da prekrati borbu i potegne kolt, Holidej je samo po-

digao levu ruku ispod stola. Poniklovana cev kockarevog revolvera preteći bljesnu. Samo je odmahnuo glavom prema traperu.

Markot steže zube i žestoko opsova:

— Ben! Greg! Vi, hijene jedne, dokopajte ga! Rekao sam vam da mi se ne dopada! Navalite! Napred!

Međutim dvojica jušnjaka su od udarca, koji su malo pre morali da prime, izgubili volju za borbu. Priblizavali su se oklevajući.

— Napred, na njih! Šta još čekate? Pretucite te pse! I sudiju i onog sa vešala takođe. O istom trošku.

Do toga nije smelo da dođe. Zbog toga je maršal prešao u napad. Ustremio se na pobesnelog Markota i zasuo ga kišom udaraca. Poslednji je bio najžešći.

Hal Markot je bio na kolenima. Piljio je u maršala razrogačenih očiju, koje samo što mu nisu ispale iz duplji.

Kada je ponovo bio na nogama, bio je tako razjaren, da više nije mogao da kontroliše svoje pokrete. Zmahivao je pesnicama kao slep čovek. Vajat je poskakivao, izmicao pokrivao se i najzad u pogodnom trenutku izvukao udarac odozdo s bedra i kao grom pogodio traperu u vrh brade.

Markot se samo preturi u nazad i ostade da leži na podu.

Dok Holidej priđe šanku, dograbi punu kriglu piva, natočenu za nekog gosta i sasu je traperu u lice.

Markot je za trenutak otvorio oči, drhtaj mu protrese telo, a onda nastavi da beživotno leži na podu.

— Hajde, iznesite ga odavde! — naredi maršal dvojici tamnoputih momaka.

Ben i Greg Fašina su se bojažljivo približili, uhvatili Markota ispod pazuha i počeli da ga vuku prema vratima.

— Stoj! — doviknu Vajat za njima. — Da li je on uopšte platio svoj račun?

— Nije! — oglasio se, vireći kroz vrata, uplašeni vlasnik krčme. — Sedam dolara za sve što su momci popili i slomili!

Kada su dva Italijana položila novac na šank, htela su ponovo da prihvate svog prijatelja i izvuku ga iz krčme.

Međutim Markot je došao svesti, oteo se i, iako na još nesigurnim nogama, pošao napred, gledajući unezvereno oko sebe.

Njegov pogled se zaustavio na čoveku iz Misurija. Kao da mu je to pomoglo da se seti svega što se odigralo.

— Ti si me pretukao, čoveče! To ćeš mi platiti! I to svojim sopstvenim životom! — Ječeći je hvatao vazduh i dodao: — Kunem ti se u to, lupežu!

Vajat se za tili čas stvorio kod njega i obračunao se po kratkom postupku. Prilepio mu je žestok šamar i naterao crvenilo u obraze.

— Slušaj me dobro, Markot! Ja sam miroljubiv čovek, i ako ti se to možda ne dopada. Daću ti savet: gledaj da što pre uhvatiš maglu odavde, jer je sa šalom gotovo. Ako još jednom naletimo jedan na drugog, nećeš se dobro provesti. Vodi te ga napolje!

Rekavši to, maršal je još jednom zamahnuo pesnicom. Ovog puta je to poslalo traperu u carstvu snova za dalji četvrt sata.

Hala Markota su njegova dva prijatelja onesvešćenog izneli iz lokala.

Nepunih dvadeset minuta kasnije tri metka su smrskala okna na prozorima Ovensove krčme i prekinula prijatno raspoloženje, koje je upravo počelo da vlada.

Kao marioneta, kojoj su iznenađeni presečeni konci, razbojnik Džems Prat klonu na stolici.

Na desnoj strani čela zjapila mu je velika rana. Bio je na mestu mrtav.

Holidej mecima ugasi dve lampe iznad šanka, a Vajat smrskala onu koja se nalazila na sredini krčme.

Skočili su sa stolica.

Maršal baci stolicu kroz prozor, a onda istrča kroz vrata.

Ugledao je dvojicu na tremu. Prvog je onesvestio drškom revolvera, a drugog snažnim udarcem čizme izbacio na sred ulice.

To su bila dva brata blizanca, prijatelji trapera Markota.

Gde li je on? Nije ga bilo ni od korova.

Maršal je, međutim, bio uveren da je i on sigurno bio umešan u podzemni napad.

U to su se iz dvorišta pozadi oglasili kockarevi revolveri. Vajat potrča preko trema. Greg Fašina, koji je ležao na sred ulice, poteže revolver i opali na maršala. Metak je bacio Vajata na daske trema. Ostao je da leži nepomično.

Strelac skoči na noge i povika:

— Ben!

Brat se nije odazivao. Ležao je onesvešćen pored pomičnih vrata.

Kada je to video, Greg se još jednom obazre i pobeže sam.

U dvorištu su ponovo odjeknuli hici.

Hal Markot, koji je smrtno pogodio razbojnika Prata, čim je ispalio

metak pobegao je bezglavo u dvorište. Nije znao koga je ubio, tim pre što je metak bio namenjen maršalu. U dvorištu je gotovo naleteo na kockara. Ovaj je uspeo da ga rani u mišicu.

Markot se bacio iza jednog sanduka, a odatle puzao prema štali.

Izmenjali su još nekoliko hitaca, a onda je Holidej odustao od dalje borbe. Bio je zabrinut što se maršal niti čuje, niti pojavljuje. Povukao se natrag u krčmu, utonulu u mrak, u kojoj se čulo šaputanje uplašениh gostiju. Gotovo pipajući prošao je preko lokala i stigao do pomičnih vrata. Kada je gurnuo jedno krilo, ugledao je prvo onesvešćenog Italijana, a onda, na šest jardi od njega, nepomično telo čoveka iz Misurija.

Razrogačenih očiju posmatrao je svog prijatelja.

Tek sekundu kasnije pribrao se i pritrčao mu.

— Vajate! Vajate!

Maršal nije dolazio svesti. Metak ga je pogodio u jagodičnu kost.

Holidej ga prihvati ispod pazuha i uvuče natrag u krčmu.

— Svetlost, krčmaru! — vikao je.

Ovensov glas je drhtao.

— Da, evo, polako...

— Brzo! Veoma brzo, ako vam je život mio!

Jedna od dveju krčmarevih kćeri dođe sa upaljenom svećom.

— Moram da ga smestim u pomoćnu prostoriju — rekao je Holidej i nastavio da vuče teško, mlitavo telo svog prijatelja preko lokala.

Devojka je išla ispred njega, osvetljavajući mu put i gurnula nogom jedna uzana, bočna vrata.

— Zatvorite odmah kapke na prozorima i ostavite sveću ovde! — naložio je kockar.

— Da, odmah, mister...

Maršal je ležao u sobici, koja je više ličila na ostavu. Smestili su ga na dugački sto. Lice mu je bilo bledo kao kreč, umrljano krvlju.

Devojka se hitro vratila u sobicu sa upaljenom lampom, a krčmar je već prineo sud sa toplom vodom.

U to je u sobicu ušao stariji čovek crvenog nosa na podbulom licu.

— Ja sam doktor Galdridž — rekao je, preplićući jezikom i iznenađeno posmatrao kako lepo odeveni stranac spretnim pokretima čisti ranu i previja je.

Gosti su čutke stajali na otvorenim vratima i posmatrali.

Visok, mršav čovek odgurnu goste i uđe u sobicu. Na grudima mu je svetlucala šerifska zvezda.

— Ko ga je ustrelio? — upitao je žustro.

Holidej nije podizao pogled sa svog posla. Samo je procedio kroz stisnute zube.

— Nikome ne bih savetovao da to učini dok sam ja živ. Nije teško povređen.

— Poznajete li tog čoveka? — pitao je šerif Braun.

— Da li ga poznajem? I vi ga poznajete takođe. Zove se Erp. Vajet Erp.

— Hoćete li time da kažete da je on... mislim, slavni maršal iz Dodž Sitija?

— Jasno da to hoće da kaže... — umešao se sada doktor Galdridž, upadljivo manje preplićući jezikom. On je prvi shvatio. Onaj ranjeni je Vajet Erp, a ovaj što previja niko drugo do Dok Holidej. —

Smem se kladiti u flašu viskija da je tako!

— Trebalo bi da mu obezbedimo neku mirniju sobu, šerife — prekinuo je Holidej svog kolegu, misleći na uzbuđenje i povike koji su propratili lekareve reči.

Četiri čoveka su iznela maršala iz male planinske krčme, a onda ga uz uzane stepenice odnela gore, u gostionsku sobu. Položili su ranjenika u čistu, presvučenu postelju. Onda su zatvorili vrata i lagano se uputili dole. Šerif Braun se gotovo sapleo o nečije telo.

— Ko je to? — uzviknuo je.

— Džems Džonatan Prat — objašnjavao je kockar. — Razbojnik, koji ima toliko na savesti, da mu ni pakao ne bi bila dovoljna kazna.

— Svetlosti! — vikao je šerif.

Krčmar i njegove kćeri su przo doneli nove lampe.

Braun je pažljivo posmatrao ubijenog razbojnika.

— Jeste li ga vi ustrelili? — upitao je kockara.

Holidej odmahnu glavom.

— Ne, to je bilo nepotrebno. Prat je bio maršalov zatvorenik i odavno prestao da daje bilo kakav otpor.

— Ko ga je ubio?

— Verovatno isti onaj koji je ranio i maršala: vaš prijatelj Hal Markot.

Šerif se trže.

— Markot? Kako vam je baš on pao na pamet?

— Bio je pre pola sata ovde u krčmi i pravio nered. Zbog toga je i dobio dobru porciju batina.

— Hal Markot? Batine!? — pitao je čuvar zakona s nevericom.

— I to žestoke. Njegova dva prijatelja su ga izvukla iz krčme onesvešćenog. No on se posle četvrt

sata vratio i kroz prozor ispalio nekoliko hitaca. Jedan od njih ubio je ovog razbojnika.

Šerif Braun se uhvati za glavu.

— A Markot?

— Brzo se sklonio s vrata, jer je video da maršal trči prema njemu. Zbog toga sam ga i našao u dvorištu. Mora da sam ga negde ranio, jer sam čuo njegov krik. Ove dve rupe na svom šeširu mogu njemu da zahvalim. Da, to je u stvari sve, mister.

Boravak u malom gradu Džilmenu bio je duži nego što su dva prijatelja iz Dodž Sitija predviđala.

Čovek iz Misurija je već puna dva dana ležao u maloj, uredno nameštenoj sobici na spratu. Osećao se doduše znatno bolje, ali ga je Holidej uveravao da još ostane u postelji.

— Bio je to hitac koji je lako mogao da vam povredi kost. Pošto to ne može odmah da se utvrdi, naj-mudrije je mirovati više nego što se želi.

Maršalovo lice je već dobio prilično zdravu boju. Izdigao je glavu sa jastuka i upitao svog prijatelja:

— Ne mislite valjda, Dok, da se ovde možemo duže zadržavati? Već dva dana čamim ovde u ovoj postelji. A ona dva zločinca su dobila takvu prednost da...

— Ogromnu prednost! — rekao je Holidej, smešeći se. — Mora da su u međuvremenu ostavili Kolorado za sobom i sada spokojno jaše kroz Utah. Možda su već stigli i do Nevade i nabavili sveže odmorne konje. Tamo ima divnih mustanga. Rado bih tamo malo skoknuo...

— Šta je sa Pratom?

— Sahranjen je na mesnom groblju. Samo je šerif znao ko je on. Nisam dozvolio da se razglasi. Ostali su bili a i sada su uvereni, da je to naš poznanik.

— Divan poznanik — promrsi maršal.

Na vratima se čulo kucanje.

— Da!

Doktor Goldridž proturi svoj crveni nos.

— Smem li da uđem?

— Ukoliko ostavite svoju lulu napolju — odgovori mu kockar hladno.

— O, naravno!

Goldridž se okrete i položi svoju izgriženu dugu lulu na saksiju s cvećem, koja se nalazila na prozoru u hodniku.

— Kako se osećate, mister Erp?

— Bedno. Imam za saputnika bolničara, a da to ni sam nisam znao.

Goldridž se kiselo nasmeja.

— Znate, od kako je Dok Holidej prvoj petorici bolesnika izlečio i vadio zube, zatim dvojici dečaka na slomljene noge pričvrstio šine i sigurnim rukama mirno ušio jednu groznu posekotinu, nisam ovde zaradio više ni probušen cent. Šta mislite onda koliko bih se ja tek radovao da odjaši dalje.

Maršalov pogled se zadržao na muževnom licu plemenitih crta nekadašnjeg zubnog lekara iz Bostona. Mladom lekaru, koji je još na početku svoje karijere imao velikog uspeha i svi su mu proricali sjajnu budućnost. Onda je došla bolest, koja mu je uništila ceo život i nagnala ga da traži ozdravljenje na dalekom zapadu.

— To je, dakle, u pitanju, Dok. Vi ste ovde otvorili malu praksu.

— Praksu? — procedi Holidej i priđe prozoru. — Bilo bi bolje kada bi mister Goldridž celu stvar malo bolje objasnio.

Stari lekar pocrvene kao krv i promuća:

— Pa... ovaj, ja sam bio malo odsutan kada se mladić povredio staklom.

— Malo odsutni? — pitao je Vajat, ne shvatajući.

— Pijan! — objasni Holidej, ne okrećući glavu s prozora.

— Da, naravno može se i tako reći.

— I onda, dalje — insistirao je kockar.

— Pa, ovaj, da, onda je došla žena sa devojčicom, koja je slomila nogu, pa onda mladić sa zuboboljom i tako redom. Nedeljama nikom ništa ne fali, a onda iznenada svi najednom. Baš kad ih ne očekujem.

— Eno stoje tamo dole. Ima preko pedeset osoba — dodade kockar tiho. — Doktor Goldridž nećete mi valjda reći da su se svi tek juče i danas razboleli.

Pijanac se trže.

— Naravno da nisu. Ali svet je uvek nezadovoljan. Onda se proneo i glas da je u grad stigao mladi lekar, koji je tako uspešno negovao ranjenog maršala Vajata Erpa. Uz to se još saznalo da je to Dok Holidej lično! Dole su okupljeni radoznalci. Najviše ima njih!

Na to se Holidej okrete od prozora i ledeno odmeri pijanog lekara.

— Zar onaj čovek sa teškim bolovima u potiljku dolazi iz radoznalosti. Onaj dečak dole sa otvorenom ranom na nozi i on. Pa onda onaj nesrećni starac sa mesecima zapuštenom opekotinom, i on je dakle jedan od radoznalaca. Sva ona deca, sa svojim bolestima i tegobama. Sve samo radoznalci, velite? Učinite mi uslugu, mister Goldridž i napustite ovu sobu, inače će i meni pripasti muka, ma da ne od silne radoznalosti.

Lekar postidičeno izađe iz sobe.

Vajat se zagleda u tavanicu i upita:

— Sneg je izgleda opet padao?

— Da — uzvratí Holidej. — Sa da sija opet sunce.

— U tom slučaju tragove nećemo naći.

Holidej se okrete.

— Naći ćemo ih, maršale. Siguran sam u to. Sačekajte još tri dana.

Hteo je da izađe iz sobe, kada Vajat poskoči sa kreveta.

— Tri dana! Dok, ne mislite to valjda ozbiljno?

Kockar je zastao na vratima. Još Jednom se okrenuo.

— Mislim, Vajat. Draže mi je da znam da ste vi dobro, nego da vidim dvojicu od hiljade ubica iza katanca.

Rekavši to, zalupio je vrata za sobom.

Protekla su još tri dana.

Maršal je u međuvremenu ustao, malo se prošetao i zaključio da se oseća sasvim dobro. Istina za volju, jagođična kost ga je još uvek bo-

lela, ali je Dok Holidej sada bio uveren da kost nije povređena.

— To se dešava, maršale. Sa povredama kostiju se nije šaliti. To traje nešto duže dok se otkrije povreda. U dečjem uzrastu kosti brže i lakše zaceljuju. Nego, danas sam od jednog korpara saznao da se naš prijatelj Markot muva preko u Šošonu.

Vajat, koji se u tom trenutku nalazio u štali i milovao svog ždrepcu, podigao je pogled i upitno odmerio kockara.

— Markot — rekao je zamišljeno. — On je, izgleda, ubio Prata.

— Šta se Prata tiče, to je za nje ga bilo najbolje.

Ma koliko to što je Holidej rekao zvučalo užasno, bilo je tačno. Džems Prat je bio saučesnik u nizu teških provala i krađa koje su Džeferson i Holioke izvršili, tako da ni jedan sudija ne bi izrekao presudu prema kojoj bi proveo na robiji manje od dvadeset pet godina. A takva kazna za čoveka koji je bio nezauzdan i navikao na slobodu značila je isto što i smrt.

— Dakle sada opet gonimo trojicu — zaključio maršal, skidajući sedlo sa eksera.

— Hoćemo li već danas da krenemo? — raspitivao se Holidej.

— Da.

Kockar samo klimnu glavom i počeo da sedla svoga šarca.

Na vratima štale pojavila se jedna od krčmarevih kćeri.

— Mister Holidej, zar već odlazite?

— Da, Merilen.

— Zar vas maršal ne bi mogao ostaviti ovde?

Vajat Erp podiže pogled i zbunjeno utvrdi tek sada kako je devojka, koja je to pitala, lepa. Prava mala lepotica. U očima su joj se videle suze.

— Uz sve to je moja sestra bila smrtno zaljubljena u maršala.

— Bila? — upita Vajat izvodeći konja iz boksa.

— Da. Ali od kada joj je Dok Holidej rekao da vi nikada ne biste ostali ovde u ovom planinskom selu, ne mari vas više.

— To je, po meni, bila veoma kratka ljubav.

— Ali, Dok, zašto on ne može da ostane? Goldridža će i onako alkohol veoma brzo oterati u grob. Građu će biti potreban novi lekar.

— On može da ostane. Ko mu brani? — rekao je maršal pomalo podrugljivo. — Ovde je baš lepo. I, što je najvažnije, devojke su tako mile.

— Vi ste podrugljivac, mister Erp — procedi Meri Oven jecajući. — Da nije vas, Dok bi sigurno ostao.

Na to se Dok Holidej pojavi na vratima štale i stade uz devojku.

— Ne, mala gospodice. Nepravičnici ste prema maršalu. Ni ja ne bih mogao da ostanem ovde. Ja, naime, preko, u Dodž Sitiju, imam ženu...

Devojka upadljivo pobede.

— Pa ipak mi se ovde osmehujete? Vi ste me direktno ohrabivali. Ovde u planinskim predelima nema mnogo ljudi. Nije nam lako. Mogla bih da plaćem od muke...

Već su odavno ostavili za sobom mali planinski grad, u kome nije bilo muškaraca napretek, kada čovek iz Misurija prekide ćutanje.

— Mala je doista bila u vas zaljubljena. Šteta...

— Da, bila je zaljubljena. Ali je za mene prava sreća što sam odmah primetio da se tu radi o proračunatoj ljubavi usamljene devojke.

Holidej je bio u pravu.

— U redu, ma da ne nalazim da vam je bilo neophodno da lažete o ženi u Dodž Sijiju.

— Pa zar je isključeno, maršale, da Kejt Fišer već sedi u mojoj sobi i čeka me u Dodž Sijiju. Maršal prсну u smeh.

Doista, sasvim je moguće. Vaša privrženica lepotica je možda stigla u Dodž, pošto više nije mogla da izdrži kod svoje majke u Sent Luisu.

Prošli su kroz pokrajinu Igl, idući prema gradu Džipsum, u koji su dva zločinca, Holioak i Džeferson, stigli još pre nedelju dana.

Odmah su saznali da su razbojnici svraćali u grad. Džefersona su se gosti u Holmanovom baru veoma dobro sećali...

Čak je i mesni maršal zapazio mršavka i uhvatio se za glavu kada je od Vajat Erpa saznao koga je pustio da umakne.

Dok i maršal su napustili grad već u rano jutro sledećeg dana. Pošto su prethodnog dana prevalili gotovo punih trideset milja, Holidej je bio uporan i nagovorio maršala da iznajme sobu i prenoće u gradu.

Holidej je sedeo do dva po ponoći u jednoj maloj kockarnici, gubio, dobijao i najzad od pola noći bio posebno srećne ruke, ako da je dobio preko četiri stotine dolara.

Jašući drumom, kojim je išla poštanska kočija u pravcu zapada, maršal primeti:

— Koliko da budete upućeni, Dok, kada budemo uhvatili onu dvojicu zločinaca, moramo odmah natrag u Dodž Siti. Jutros sam prilikom plaćanja računa u pansionu utrošio svoje poslednje rezerve.

— Pa to je grozno — uzvratio je Holidej podrugljivo. — A šta ćemo učiniti ako nam opet, kada budemo krenuli kući, neki bandit prepreči put.

— Nećemo ga videti. Prosto ne možemo da ga vidimo. S novcem je gotovo, moramo kući u Dodž.

— Zar vam je to do sada nisam bar sto puta rekao? Gde je ta država, koja vas plaća za tako opasan posao, kao što je gonjenje zločinaca? Sada je nigde nema.

— Pa ona stvar sa Everetom je ipak bila nešto drugo. Oni momci su ga tako zločinački unesrećili, otevši mu sve i smrtno ga ranivši, da sam ja na svoju ruku odlučio da te lupeže uhvatimo.

— Na tome i radimo, maršale.

Na maršalovom licu se pojavio neobičan izraz, dok je govorio:

— Što se mene tiče, nema značaja. Ali tu ste vi. Ne mogu da dozvolim da se lomite preko brda i planina, po snegu i vetru i jurite

razbojнике. Mogli biste za to vreme da sedite u nekoj toploj krčmi za kockarskim stolom. Da vam bude prijatno.

— Od kada vi to smatrate prijatnim, Vajate? Zar niste, naprotiv, uvek tvrdili da je loše po zdravlje sedeti u prostoriji punoj duvanskog dima i isparenja viskija?

— Jesam, ali mogli biste da zaradite koji dolar, na primer. Znam ja dobro da i vi nemate više novaca.

Na to kockar zavuče ruku u džep i ukaza se svežanj novčanica.

— S ovim, ako zatreba, možemo da stignemo do Oregona i Aljaske i natrag.

Maršal je odmahivao glavom, smejući se.

— Otkud sada toliki novac?

— Zarađen na kocki, mister Erp. Za zelenim stolom. U isparenju viskija i duvanskom dimu.

Do Šošona im je bilo ostalo još samo četrnaest milja. Da li se Markot još uvek nalazi u gradu, bilo je veliko pitanje. Kada su oko podne u daljini ugledali kuće, maršal reče:

— Ne znam zašto, ali imam predosećaj da će se naš put završiti baš u tom gradu.

Kockar je ćutao i posmatrao drvene kuće gradića, u kome su bili samo pre nekoliko nedelja.

Da, bilo je moguće da čak i tragove dvojice ubica, Holioka i Džefersona, nađu tamo. Šošon nipošto nije običan grad. Iako to nije bio glavni grad pokrajine Garfield, bilo

je u njemu daleko življe nego u Glenvud Springsu, koji se Holideju mnogo dopao.

Bio je to divlji grad, koji je maršala podsećao na Dodž Siti sedamdesetih godina.

Kauboji, konjušari, lovci i kopajući najradije su se ovde okupljali. Istina, grad je sporo rastao i podsećao po neobičnom trgu i glavnoj ulici na doba Indijanaca. Najzad nosio je indijansko ime.

Maršal se najednom setio lepe, tihe En Breklej i njenog pansiona, u kome se dobro osećao, na mladog šerifa Kenta i Kasa Flaertija, Grega Bodmera, Hanka Birmena, šerifa Saundersa i Džoa Silverhena.

Bilo je to onda žestoko, opasno doba.

Da je slutio šta ga danas očekuje u Šošonu, možda bi se dvoumio pre nego što bi u sred bela dana kročio u ovaj grad.

Prvo što su ugledali, bila je pogrebna povorka.

Četiri vranca bila su upregnuta u kola visokih točkova. Na njima se nalazio grubo istesani mrtvački sanduk. Bila je to veoma mala pogrebna povorka: ispred kočije jedan dečak, a iza nje pogrbljeni starac.

Vajat Erp i Dok Holidej su zaustavili svoje konje. Maršal je kliznuo iz sedla. Čuo je iza sebe plač. U poluotvorenim vratima kuće jecala je starica.

— Bio je tako mlad!

Zatim se čuo muški glas:

— Hajde, Su, bila je to nje-

gova sudbina. Ko prihvati zvezdu, od nje i gine.

Maršal okrete glavu. Sreo je pogled visokog mršavog čoveka, koji je pokušavao da sa vrata odvuče uplakanu ženu.

— Vi imate neobične poglede, mister — rekao je maršal.

— Nalazite? — promrsi čovek, pokazujući glavom na mrtvački sanduk. — Ono je šerif Kent. Mogao je još da živi da je prosto ostao Gordon Kent. Ali hteo je da bude šerif. Morao je da nosi kolt. I kada je došlo do rasprave, onaj drugi je bio brži.

— Smem li da saznam ko je bio onaj drugi?

— Naravno da smete, jer ja, u stvari, znam ko ste vi. Vi ste Vajat Erp, zar ne?

Čovek iz Misurija potvrdi.

— U redu, bio je to Hal Markot.

Dva prijatelja izmenjaše poglede.

— Markot, znači? I to je bila fer borba smatrate?

— Da bila je. Bar tako sam Markot tvrdi, a niko se, naravno, ne usuđuje da tvrdi suprotno.

U to preko ulice zazviždi metak i skide Erpu šešir s glave. Vajat se baci u nazad i zakloni se iza trema.

Holidej je istog časa skočio s konja, izvukao revolver i otišao u zaklon iza stepenica.

— Lepo je počelo — došapnuo je maršalu i povukao obarač.

Sa suprotne strane ulice se začu nečija glasna psovka.

— Velika hvala na ljubaznom dočeku, Hal — doviknu kockar. — Baš je lepo što si nas ovde sačekao.

Maršal je sa tobom hteo da razgovara o Pratu, onom koga si ubio kroz prozor.

Krupni traperov glas odjeknu kao grmljavina:

— Obojicu ću vas sabiti u sneg. U to ne sumnjaj...

— Veliki si razmetljivac, Hal! — umeša se sada maršal. — Silazi sa tog krova, junačino koja puca iz zasede! Nemoj da te usijanim olovom nateram da siđeš!

Maršal izađe iz zaklona i pritrča svom konju.

Markot to uopšte nije primetio, jer ga je Holidejev metak okriznuo po ramenu i pocepao mu kaput. Upravo je u tom trenutku, kada je maršal prilazio konju, gledao ogrebotinu.

Benu Fašina međutim to nije promaklo. Uspravio se i naslonio cev puške na ogradu balkona.

Maršal nasloni levu ruku na leđa svog vranca. U njoj se nalazio otkočen bantlajn specijal.

Hitac odjeknu. Mali Fašina se samo zgrči i klonu na balkon.

— Čekaj, Dok, ovo ćeš mi posebno platiti — vikao je Markot.

— Grešiš, Hal, to sam ja bio. Evo me ovde, čekam te! No možda ćeš sada poslati u vatru onog drugog momka, jer si sam suviše velika kukavica!

Traper je besneo:

— Ja kukavica? Čekaj me samo, Erp! Dolazim da te izbušim olovom kao staro sito!

— Čekam strpljivo!

Proteklo je celih deset minuta. Čak i petnaest.

Niko nije dolazio.

Dok Holidej napusti svoj zaklon i uputi se u dvorište kuće, na čijoj se balustradi bio pritajio Markot.

Ni u dvorištu nije bilo žive duše.

Gurnuo je kapiju i hladnokrvno krenuo prema kući. Uplašena žena se izmače da ga propusti.

— Otišli su, mister — jecala je i stezala usta šakom. — Otišli su. Moju ćerkicu su gotovo ubili batinama.

— Kuda su otišli?

— Ne znam. Bio je to Hal Markot sa svojom dvojicom pomagača. Jedan od njih mora da je teško ranjen, jer ga je njegov brat nosio.

Holidej je posmatrao ženu netremice.

— Ne znate kuda su šmugnuli?

— Ne, mister. Vi ste Dok Holidej, zar ne?

— Da — uzvрати kockar, posmatrajući ispitivački hodnik. — Mogu li da se popnem na krov?

Žena je sada pobledela kao kreč.

— Ne, preklinjem vas! — Nesvesno je dokopala Holideja za ru-

ku. Smrtni strah joj se ogledao na licu. — Oni su otišli! Svi!

Holideju je to bilo dovoljno.

— Mnogo vam hvala, gospodo!

Krenuo je dalje. Kada je stigao na ulicu, značajno je pogledao maršala, a onda rekao glasno:

— Otišli su!

Vajat klimnu glavom.

Visok, mršav čovek je još uvek stajao na tremu.

— Sada ga spuštaju u grob, mar-

šale. To sutra može i vama da se dogodi. Zašto ste došli u ovaj grad ponovo? Ovde je pravi pakao. On kao da nagoveštava uvek vaš dola-zak. Nedeljama je ovde bilo mir-no. Sada glavnom ulicom odjekuju pucnji.

— Ostavite me na miru, čoveče — reče mu maršal. — Da li ste možda приметили da su na mene pu-cali, kada sam zastao da propustim pogrebnu povorku? Verovatno niste.

— Jesam. Primetio sam. No to ništa ne menja. Da niste ponovo došli u grad, sada pucnjave ne bi bilo. Šta imate sa Halom Markotom? Pustite ga da ode. On je kav-gadžija i revolveraš i sa svakim zapodeva kavgu. Kada vidi zvezdu, prosto podivlja.

— Ja ne nosim zvezdu, mister, pa ipak je podivljao. Nego, šta ka-žete na to da naše konje smestimo kod vas u dvorište?

— Kod mene? — Čovek ustuku-nu. — Pa da mi Markot zapali krov nad glavom? Bože sačuvaj! Vajat Erp neka smešta konja gde god mu je volja!

— Ol rajt!

Dva prijatelja munjevito se vinu-še u sedlo i izgubiše se prvoj po-prečnoj ulici.

— On je još uvek u kući!

— Pretpostavljam. Žena je dodu-še tvrdila suprotno, ali ona je smrtno zaplašena. Mislim da je jedan od blizanaca dosta teško po-vređen, pa ne mogu dalje. To je Markot rekao ženi i zapretio joj.

— Svakako. Šta ćemo sad?

Ta zver u ljudskom obličju je ustrelila šerifa Gordona Kenta.

— Znam, čuo sam. Šta ćemo sad, maršale?

— Idemo po njega.

Ugurali su svoje konje u nečije dvorište, na kome je kapija bila otvorena i čuli uzvik.

Bio je to neki crnac. Vajat dodirnu obod svog šešira.

— Moje ime je Erp, mister. Da li bismo mogli...

— Znam, maršale — odgovori crnac. — Ako hoćete da svoje konje smestite u moje malo dvorište meni to čini čast.

— Hvala, mister. Doći ćemo po njih čim budemo mogli.

— Ne morate žuriti. Ja ću da se pobrinem o konjima.

— Još jednom, veliko hvala.

Šmugnuli su u malu paralelnu ulicu i stigli u dvorište kuće na čijoj je kapiji Holidej nekoliko minuta ranije razgovarao sa ženom.

Nisu smeli da gube vreme.

Čovek iz Misurija došapnu svom prijatelju:

— Vi u svakom slučaju ostanite ovde u hodniku.

Kockar klimnu glavom.

Maršal otvori vrata. Hodnik je bio prazan. Odozgo sa sprata dopirao je žagor.

Vajat je pošao oprezno uz uzane, škripave stepenice i ostao da stoji na poslednjoj. Jedna vrata, koja su verovatno vodila u sobu sa pogledom na ulicu, bila su otvorena.

Čuo se muški glas. Jedan od braće Fašina razgovarao je sa ženom. Vajat se približi vratima. U ruci je držao spreman bantlajn specijal.

— Koliko da se razumemo, gospodo — govorio je Greg Fašina — ako se budete usudili da nas odate, vaše dete će platiti glavom.

Kraj razbojnika je sedela devojčica i jecala.

— Kada mister Markot bude večeras ponovo došao, pustite ga. Jeste li me razumeli?

— Da — uzvratila žena drhtavim glasom. — No, maršal... on će sigurno doći. Dok Holidej je morao da vidi na meni da lažem.

— To bi značilo vaš kraj!

Vrata se naglo otvoriše. U njima je stajao Vajat Erp, visok, uspravljen i opasan, sa revolverom u ispruženoj levlci.

— Već sam ovde, gospodo. Bez brige, ništa se neće dogoditi. Ova dva džentlmena su u osnovi razumni ljudi. Jedan od njih je čak ozbiljno povređen u vrat. Ne mogu da pretpostavim da mu je stalo da zajedno sa svojim bratom bude obešen, kao što će to njihov prijatelj Hal Markot sigurno biti.

Blizanci su sedeli uplašeni na dušeku ispod prozora.

Ranjenik je sa očajnim izrazom na licu piljio u maršala, a drugi je zverao unaokolo, kao da traži neki izlaz.

— Pusti to — rekao mu je ranjeni brat. — Nema više svrhe. Mi nismo ubice, Ben! Treba da odustanemo! Hal je išao suviše daleko.

— I meni se tako čini — primeti maršal suvo. — No čini mi se da ni sa vama nije postupao naročito blago. Ustanite!

Dvojica lupeža se lagano uspraviše. Od smrti svojih roditelja vodili su besmislen život, a sada je ovde, u ovoj oronuloj kući u Šošonu, trebalo da bude okončan.

— Koliko ćemo dobiti? — upitao je nepovređeni brat uplašeno.

— Sve zavisi koliko će vas Markot teretiti.

— Nemamo na savesti ni ubistvo, ni pljačku.

— Bez obzira. Vi ste Markotovi prijatelji i bili ste prisutni kada je Prat ustreljen.

— Metak je bio namenjen vama.

— Gde je Markot sada?

— Ne znamo.

Obojica oboriše glave.

— Ako biste se slučajno setili i meni može pasti na pamet da vas pustim, jasno pošto budem utvrdio da niste lagali.

Obojica naglo podigoše glave.

— Da nas pustite?

Ranjenik odlučno odmahnu glavom.

— Žao mi je, maršale, ako ste to iskreno mislili. Izdajnici takođe nismo. Ne, ni po koju cenu.

— Ol rajt.

Ni sam maršal nije mario čoveka koji je izdajica. U ovom slučaju bi to bilo dobro, jer bi bar saznao gde se traper krije.

Ben promrsi tiho:

— Doći će ovde kada bude pao mrak.

— To znam. Siguran sam da ću ga pre mraka naći. Vi ostanite dok se ne vratim u ovoj sobi.

Braća su ćutke klimala glavama. Vajat iziđe i zaključa vrata spolja.

Žena i uplakana devojčica sedele su na stepenicama.

— Šta će se sada dogoditi, mister Erp? Mogla bih da idem preko, do svoje sestre, ali ona od pre nekoliko dana ima stanare. Jedan od te dvojice gostiju je izrazito neprijatan.

Maršal je već zakoračio niz stepenice, kada pred sobom ugleda Holideja.

— Da to nisu naši prijatelji? — pitao je maršala.

Maršal se ponovo obrati ženi.

— Poznajete li stanare vaše sestre?

— Da li ih poznajem? Ne, niti mi je stalo. Kada su oba hotela i pansioni zauzeti Klara ponekad iznajmljuje jednu pa i dve sobe.

— Zar su hoteli sada zauzeti? U sred zime?

— Nikako! — uzviknu kockar.

— Tako je, mister — potvrdi žena. — Feri, moj zet, ih je doveo. Neki strašni ljudi. Piju svake večeri i svađaju se.

— Holioak i Džeferson — zaključa kockar.

— Ne, mister. Ne zovu se tako. Čekajte mislim da se onaj visoki zove...

— Možda Vanderbilt?

— Da, tačno.

— A mali se zove Latkin, zar ne?

— U pravu ste, mister.

Vajat Erp je sada znao dovoljno.

— Veliko vam hvala gospodo.

— Šta smerate, za ime božje?

Moja sestra će se za uvek naljutiti na mene ako joj budem rasterala goste.

— U ovom slučaju će, naprotiv biti zadovoljna.

Maršal još jednom zastade u hodniku.

— Koja je to kuća? levo ili desno od dvorišne kapije?

— Levo — umeša se kockar.

Čovek iz Misurija ga pogleda iznenađeno.

— Otkud znate, Dok?

— Jer se tamo dvojica tuku...

Približili su se kući s leve strane i čuli treskanje, dahtanje i psovke. Vajat pokaza rukom na prva vrata levo od stepeništa.

Holidej zakuca na vrata i odmah ih otvori.

Pred njim se ukaza grozan prizor. Razbijene flaše viskija ležale su na podu, slomljene stolice, nekoliko čaša, opušci. Na stolu se nalazio tanjir sa ostacima hrane.

U sred te gužve stajala su dva čoveka crvenih lica, samo u košuljama, zasukanih rukava.

Opasači su im visili na zidu.

Kid Holioke i Hardi Džeferson.

Besno su odmerili elegantnog stranca na vratima.

— Šta hoćete?

— Jedan džentlmen želi da govori s vama, gospodo — odgovori Holidej.

— Jedan... šta... Jeste li vi poludeli, čoveče? — odbrusi Džeferson. Holidej pršte u smeh.

— Hej, pa to je sveštenik! Hoće da nas namami u crkvu! Čoveče, vuci se do đavola. Zar ne vidiš da smo zauzeti?

— Vidim — uzvрати kockar nemarno. — Trebalo mi je doduše dosta truda da to uvidim.

— Vidi ti njega! Zatvaraj vrata i gubi se, inače će biti usijanog olova!

— To ne treba tek tako rasipati. Moj prijatelj Everet, na primer, bio je kopač i u planinama je našao dosta srebra. On je, eto, bio veoma štedljiv kada se radilo o olovu. Više je voleo srebro. Shvatate zar ne?

Lica dvojice razbojnika se u magnovenju ukočiše. Holiokeve oči su opasno svetlucale.

— Ko ste vi? — procedio je kroz zube.

— Moje ime je Holidej. Džon Henri Holidej. Lepo ime, zar ne? Do tog zaključka je došao i šerif u Denveru, kada sam ga pozvao da odvede vašeg prijatelja Džemsa Prata.

Obojica se kao po komandi ustremiša ka opasačima.

— Stoj!

To je naredio maršal svojim prodornim metalnim glasom. Stao je uz kockara i držao revolver u ruci.

Čak i elegantni čovek, koga su u početku smatrali sveštenikom, držao je u ruci poniklovani košt.

Holiok proguta pljuvačku. Adamova jabučica mu se šetala gore-dole na mršavom vratu.

Džefersonovo čelo bilo je orošeno krupnim graškama znoja.

— Da li ja to sanjam?

— Nipošto — oglasila se ponovo maršal. — Džefersone, došao sam da ti prenesem pozdrave Džozefa Lonegana. A tebe, Holiok, pozdravlja vozač poštanske kočije iz Čejene.

Ni jedan od dvojice razbojnika nije bio u stanju da učini bilo kakav pokret.

— Ruke u vis!

Poslušno su podigli ruke do iznad ramena.

— Treba da vam prenesem pozdrave i od Majka Evereta, onog kopača koga ste gore kod Paribel prelaza ustrelili kao besno pseto. On je dobio od Gordona novca za svoje srebro. Gordon, međutim, još uvek čeka na novac koji je vama dao.

Holiokovo lice se izobličilo.

— Kome treba da zahvalim za ovo? Tebi, Džefersone, gade, pacove...

— Bez prijateljskog ubeđivanja, vas dvojica! — prekinuo ga je maršal. — Ruke u vis i pravac zatvor!

Odveli su zločince u prazan zatvor u Šošonu i zaključali ih u ćelije. Maršal je radi svake sigurnosti poneo ključeve.

Kada su stigli do sredine ulice, iz pravca Berklejevog pansiona odjeknuše dva hica.

Strelca nisu mogli da vide.

Oba prijatelja se munjevitom zaklonišu iza jednih kola sa arnjevima, koja su se upravo kotrljala glavnom ulicom.

— Markot! — povika Holidej. — Upravo sam ga spazio.

Kola su se dalje kotrljala. Vozač još uvek nije primetio dvojicu slepih putnika.

— Vozite tamo preko do ugla! — doviknuo mu je Vajat.

Vozač se uplašeno okrete.

— Šta se to dešava ovde?

Tek tada je prepoznao Erpa.

— A to ste vi, maršale! Prokletstvo! Vi ste u gradu! Onda će uskoro ponovo nastati mir i red.

— Ne izgleda baš tako, mister. Vozite, molim vas, pored trgovine.

Tamo ispred radnje su kliznuli s kola. Dok Holidej je odmah šmugnuo u jednu paralelnu ulicu, a Vajat pošao odlučnim, čvrstim korakom prema pansionu En Berklej. Zastao je nekoliko jardi ispred vrata.

— Izlazi napolje, Markot!

Mesto odgovora zaorio se Markotov gromki smeh.

Vajat se saže i počeo ispod prozora uz zid da se približava vratima.

— Vajat! — čuo se ženski vrisak.

Bila je to En Berklej. Maršal je povukao naglo traperu na zemlju. Markot se oteo i uspravio, ali ga je maršalova pesnica ponovo bacila na pod. Traper izvuče revolver no, Vajat ga izbi iz njegovih ruku udarcem čizme. Udarci su pljuštali. I maršal je nekoliko puta bio pogođen. Tako su, tučući se, stigli do recepcijskog pulta.

U jednom trenutku maršal je uspeo da pogodi svog protivnika u uho i obori na kolena.

Onda odjeknu neki neobičan metalni zvuk i ubica Hal Markot je ležao ispružen i onesvešćen na zemlji.

Iza njega je stajala mlada žena.

U ruci je držala težak metalni poslužavnik, kojim je udarila Markota.

— Prokletstvo — čuo se sada Holidejev podrugljiv glas. — Ako ne bude došao svesti, vi ste ubica!

Vajat dokopa sa stola vazu sa cvećem i sasu svu vodu na glavu onevsešćenog.

Markot se osvestio i unezvereno gledao oko sebe.

Dok je bio u nesvesti, maršal mu je oduzeo oružje.

— Ustaj!

Ošamućeni traper je prvo primetio Holideja.

— Aha, to sam i mislio, Dok! Samo me jedno interesuje, a to je: čime ste me dokusurili?

— Ne sumnjam — uzvрати mu

Holidej, pogledavši ispod oka mladu ženu, bledu od straha.

Uskoro se i Hal Markot pridružio onoj dvojici u zatvoru. U Šošonu je ponovo zavladao mir.

Kada su pola sata kasnije otišli do ljubaznog crnca po svoje konje, ovaj im došapnu:

— Nemojte ostajati u gradu. Veg Cimbalist, ta prokleta protuva je odjahala. Smem da se kladim da će se pobrinuti da Frederik Astor još danas sazna da je Vajat Erp u Šošonu.

Vajat Erp mu stavi u ruku srebrni dolar i namignu.

— Hvala na upozorenju, mister. No, mi smo umorni. Frederik Astor nije čovek zbog koga bismo odustali od odmora.

KRAJ

**Obaveštavamo čitaoce da od do sada izašlih brojeva
„VIKEND ROMANA” iz serije „VAJAT ERP”, raspolažemo
sa sledećim brojevima:**

9. JAHAC SA ZVEZDASTIM
MAMUZAMA	44. BITKA U LAMESI
14. ŠERIF IZ DODŽ SITIJA	45. ZAKON KOLTA
16. OLUJA NAD SIMERONOM	46. NA POGREŠNOM TRAGU
17. ČOVEK S BIĆEM	47. ZLATONOSNA REKA
18. VUKOVI IZ KOLORADA	48. KRVAVI SUDIJA
19. STARI GONIČ	49. ŽUTI DŽIM
20. INDIJANSKO SEDLO	50. BEGUNAC IZ FORT VORTA
24. KRALJ STOČARA	51. KOČIJA ZA SALINU
21. HITAC IZ ZASEDE	52. ŽIGOSANI
22. AJDAHO KID	53. BRONKO BIL
23. LEDENI VETAR MONTANE	54. KRISTAL PALAS
25. DŽIMIJEVA BANDA	55. PUCNJI U TOMBSTONU
26. CRNI DŽO	56. BANDIT U TOMBSTONU
27. USPAVANI PAKAO	57. OTMICA
28. OPASNA BRAĆA	58. OBRAČUN KOD
O. K. KORALA
29. DRVO ZA VEŠANJE	59. BITKA ZA RANČ
30. TEROR U BLAFU	60. KARAVAN ZA NEVADU
31. ZAVEJANI TRAGOVİ	61. METAK U LEĐA
33. MOMCI SA RIVER RANČA	62. TRAGOM UBICA
34. ATLANTIK SITI	63. DRAGOCENI TOVAR
32. MELEZ	64. DVA PRAZNA SEDLA
35. STRELAC IZ KOLORADA	65. OSVETNIČKI KOLT
36. TEKSASKA KRV	66. DIMNI SIGNAL
37. GRAD UPLAŠENIH	67. PETI UBICA
38. ŠERIF IZ FARLEJA	68. MLADI ŠERIF
39. LOVAC NA MUSTANGE	69. ŠENANDOA
40. KAMP DRVOSEČA	70. SIERA ARKADA
41. NOĆ U SIJUKS SITU	71. UCENA
42. KLANTONOVA BANDA	
43. PREPAD U KLANCU	

**Navedene romane možete dobiti, ako uplatite na čekovni
račun br. 657-1-255 NIP, FORUM, Novi Sad, 1 dinar po
Obaveštavamo čitaoce da od do sada izašlih brojeva**

Od dosada izašlih brojeva Crtanih romana čitaoci mogu dobiti niže navedene sveske ako uplate na ček račun br. 657-1-155. NIP „Forum“ Novi Sad, po 1.— din. po svesci do broja 189 a od broja 190 po 2.— din po svesci.

1. Divlji vetar	81. Uzvodno od Kalgarija
2. Tajanstveni došljak	82. Misterija u rudniku
3. Bitka za ranč	88. Zlato Ontarija
4. Napad iz svemira	91. Zamka
5. Okean gori	93. Srebrno sedlo
6. Zamka za ubice	94. Sin poglavice
7. Crna lisica	95. Krv i zlato
8. Klopka	96. Dvostruka klopka
9. Zlato apača	97. Dinamitaši
10. Obračun u Teksasu	98. Noću se puca
11. Beli poglavica	99. Maskirani jahač
12. Posao za Karsona	100. Karson na tragu
41. Kolorado Kid	101. Grad bezakonja
42. Osvetnici	102. Rat Dejvi Kroketa
44. Potera	103. Kansas deli pravdu
45. Crni jahač	104. Kidnaperi
46. Avelinjski grad	105. Karson i vrač
47. Pacifik ekspres	106. Konjokradice
48. Zlatni ekser	107. Patrola na Pekosu
49. Roj Renk i provalnici	108. Stranac u sedlu
50. Poslednji od Džemsovih	109. Pobuna u Meksiku
51. Daltoni dolaze	110. Dejvi Kroketa i pirati
73. Miran grad	111. Kansas protiv Samsona
74. Napad na voz	112. "Crabbi narednik
75. Na ratnoj stazi	113. Napad na banku
76. Požar na jugu	114. Sijuxi napadaju
77. Pustinjski saputnici	115. Po cenu života
78. Komančerosi	116. Jahač iz Arizone
79. Bitka za Dakotu	117. Fantom visokih brda
80. Šerif bez značke	

130. Poslednji lov
131. Prolaz Karibu
132. Brži od najbržeg
133. Osvećenik
134. Salun
135. Močvara
136. Zemlja Komanča
137. Čejen
138. Žed za zlatom
139. Rukavica smrti
140. Banditova osveta
141. Nasilje
142. Rančev sin
143. Bekstvo iz Jume
144. Čovek s koltom
145. Ovčar
146. Vođa karavana
147. Indijanski borac
148. Dug časti
149. Zakon kolta
150. Poslednji metak
151. Zasede kod Liti Neka
152. Kockar iz Alama
153. Duh rudnika srebra
154. Bandit s maskom
155. Žig srama
156. Kalamiti Džejn
157. San Francisko
158. Šerif bandit
159. Zaseda u Rinkonu
160. Srebrni kolt
161. Farma na Red Riveru
162. Lovci bufala
163. Levoruki revolveraš
164. Šerif iz Glenhorna
165. Poglavica Komanča
166. Grad bez zakona
167. Na ratnoj stazi
168. Bekstvo sa vešala
169. Karavan
170. Balada o koltu
171. Prognanik Lu
172. Begunac
173. Smrt u preriji
174. Do pakla i nafrag
175. Osvećenik
176. Povratak u Grin Bes
177. Pohod na Atlantu
178. Čovek bez imena
179. Slomljena strela
180. Smrt na Rio Grande
181. Izvidnik
182. Krvavo jutro
183. Šerifova tajna
184. Najamnik Kel
185. U gnjezdu Rastlera
186. Ranč u Teksasu
187. Salun u Almendoru
188. Apačko zlato
189. Osvećenik sa koltom
190. Duel u Kansasu
191. Masakr kod tvrđave Karni
192. Braća Dalton
193. Za dolar više
194. Osveta Velikog groma
195. Plen braće Gelt
196. Pravda u Silver Siti
197. Stranac sa dva kolta
198. Šerif Dodž Sifija
199. Revolverašev dug
200. Najduži poker
201. Lovac ucenjenih
202. Tajna dugog kolta
203. Jedan mora da umre

ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU !

Izdaje i štampa NIP „FORUM”, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik: Svetozar Tomić. Kreacija i izbor: R. Milosavljević. Likovna obrada: M. Cvetković. Pretplata: za 3 meseca 18 dinara, za 6 meseci 36 dinara, za jednu godinu 72 dinara. Za inostranstvo cene su dvostruke. Uplatu vršiti na tekući račun 657-1-255 sa naznakom za „Crtane romane”.

20. septembar 1970.

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**WILLIAM
MARK**

VAJAT ERP

BROJ: 84

CENA 2 D

Nema mira u Šošonu

ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik:
SVETOZAR TOMIĆ. Kreacija i izbor: D. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata: na 3 meseca
18 dinara, na 6 meseci 36 dinara, na jednu godinu 72 dinara. Za inostranstvo cene
su dvostruke. Uplatu vršiti na tekući račun 657-1-255 sa naznakom zz „Vajat Erpa“
20. septembar 1970.